
het **GOEDE NIEUWS**
van de wereld van morgen

Tegenstrijdigheden
in de
Bijbel?

OPGELOST!

A-Z

het **GOEDE NIEUWS**
van de wereld van morgen

5e JAARGANG No. 9

OKTOBER/NOVEMBER 1986

Artikelen:

Bent u het horen moe?	1
Hij trad in het voetspoor van een apostel	2
Tegenstrijdigheden in de Bijbel? Opgelost!	4
Wat is toch de heilige Geest?	7
Krijg vat op uw hoogmoed	10
Kan het gezin worden gered?	13
„Ik heb niet aan de implicaties gedacht.”	14
De geboorteplaats van Abraham	15
Oog in Oog met angst!	20

VOORPAGINA: De Bijbel beweert Gods onfeilbare openbaring van fundamentele waarheid te zijn. Sceptici verwerpen echter het gezag van de Bijbel wegens veronderstelde tegenstrijdigheden in de tekst. Het artikel dat op pagina 4 begint gaat over deze beweerde tegenstrijdigheden en toont hoe deze moeten worden opgelost. Foto G.A. Belluche Jr.

Het Goede Nieuws wordt gepubliceerd door de Worldwide Church of God, 300 W. Green St., Pasadena, Calif., 91123, V.S. Copyright © 1986 Worldwide Church of God. Verantwoordelijke uitgever in België: H. Van Lerberghe, Postbus 3, 2120 Schoten. Alle rechten voorbehouden. Printed in England by Ambassador Press Ltd., St. Albans.

Gelieve uw correspondentie te richten aan:
AMBASSADOR COLLEGE
Postbus 444
3430 AK Nieuwegein
(Nederland)

Gaarne opgave van adreswijziging zo spoedig mogelijk.
Indien mogelijk oud adresstrookje insluiten a.u.b.

Oprichter

Herbert W. Armstrong
1892 - 1986

Uitgever

Joseph W. Tkach

Hoofdredacteur

Dexter H. Faulkner

Eindredacteur

Norman L. Shoaf

Vaste medewerkers

Dibar K. Apartian
Jerold W. Aust
K. Neil Earle
John A. Halford
George M. Kackos
Ronald D. Kelly
Graemme J. Marshall
L. Leroy Neff
Bernard W. Schnippert
Richard H. Sedliacik
Clayton D. Steep
Philip Stevens
Earl H. Williams

Redactie-assistent

Lana Walker

Illustraties

Minette Collins Smith

**UITGEGEVEN DOOR DE
WORLDWIDE CHURCH OF
GOD**

Algemeen leider

Joseph W. Tkach

Financieel beleid

Leroy Neff

Directeur uitgeverij

Ray Wright

Productie en distributie

Roger G. Lippross

Regionaal directeur

Bram de Bree

Internationale edities

Duits: John B. Karlson
Frans: Dibar Apartian
Nederlands: Bram de Bree
Spaans: Don Walls

Bent u het horen moe?

Elke maand krijgen wij honderden reacties op de publikaties van de Wereldwijde Kerk van God.

De meeste zijn positief en complimenteus; ze zijn afkomstig van mensen die gegrepen zijn door de waarheden die zij hebben ontdekt, en die uitdrukking willen geven aan hun positieve waardering.

Wij krijgen ook wel klachten van mensen die het niet met ons eens zijn, maar niet erg veel. De meeste mensen die geen waardering hebben voor wat wij schrijven reageren waarschijnlijk niet.

Er zijn ook hartverwarmende, en soms hartverscheurende brieven bij, van mensen die persoonlijke ervaringen met ons delen.

Daarnaast zijn er nog brieven die ons voor een raadsel zetten, die maken dat wij ons afvragen of wij ons werk wel goed genoeg doen — en of onze lezers wel precies begrijpen waar wij mee bezig zijn.

Een van onze lezers schrijft: „Het kan zijn dat ik me vergis, maar er lijkt de laatste tijd minder vast voedsel en meer melk in HET GOEDE NIEUWS te staan. Natuurlijk, ons geheugen moet van tijd tot tijd worden opgefrist, maar we moeten ook vooruitkomen en groeien in genade en kennis... Ik ben ondervoed.”

HET GOEDE NIEUWS concentreert zich op fundamentele, praktische, op de Bijbel georiënteerde artikelen. Onze opdracht als Kerk is onze lezers in Gods levenswijze te onderrichten (Matth. 28:19-20). Er zijn maar weinig belangrijke onderwerpen, van het betalen van tienden, genezing, Gods sabbat tot gezinsproblemen toe, die wij de laatste jaren niet hebben behandeld.

Maar de uitspraken van bovengenoemde lezer roepen verontrustende vragen op: Zijn sommige lezers „traag geworden in het horen” (Hebr. 5:11)? Hebben sommigen het gevoel dat zij het allemaal al gehoord hebben, en dat zij daarom niet meer zo zorgvuldig hoeven te luisteren of te lezen?

Denken sommigen van ons, evenals de Laodiceeërs: „Ik ben rijk [in geestelijke zin]... en heb aan niets gebrek” (Openb. 3:17)?

Bijbelstudie is een nooit eindigende plicht. Hoe vaak

wij ook bepaalde passages in de Bijbel bestuderen, God kan ons er altijd weer nieuw inzicht in geven.

De kennis van God behoort altijd verfrissend en stimulerend te zijn. Denkt u aan de inwoners van Berea die „het woord met alle bereidwilligheid aannamen en dagelijks de Schriften nagingen” (Hand. 17:11). Zij voelden zich op geen enkele wijze „ondervoed” door de kostbare geschenken aan kennis die God hun gaf.

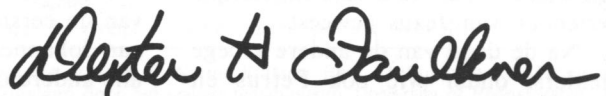
Bent u verveeld door DE ECHTE WAARHEID, HET GOEDE NIEUWS en de andere publikaties van het Werk. Bladert u ze slechts wat vluchtigjes door zonder ernaar te streven de boodschappen van God voor u erin te ontdekken? De tijdschriften bevatten elke maand letterlijk honderden stukjes belangrijke kennis. De statistieken laten zien dat de gemiddelde lezer binnen 24 uur 66 procent van wat hij of zij leest weer vergeet. Na 31 dagen is die gemiddelde lezer 79 procent van het gelezene weer vergeten.

De kwestie is: begrijpen wij werkelijk wat wij lezen en passen wij het gelezene toe?

De meesten van ons zouden er geestelijk weleens slechter aan toe kunnen zijn dan zij denken. Evenals de Laodiceeërs: „Gij weet niet, dat gij zijt de ellendige en jammerlijke en arme en blinde en naakte” (Openb. 3:17).

Als sommigen van ons zich „ondervoed” voelen, is dat niet Gods schuld, noch die van de tijdschriften. Voor degene die werkelijk hongert en dorst naar rechtvaardigheid is de kennis te vinden, of het nu iemand is die al 25 jaar lid is van de Kerk of iemand die net zijn eerste nummer van HET GOEDE NIEUWS heeft ontvangen.

Het is niet mijn bedoeling van deze column een aanval te maken op lezers die een eerlijke vraag stellen of een serieuze uitspraak doen. Ik wil alleen ons geheugen opfrissen, zoals de briefschrijver het noemde, omtrent een uitspraak van de apostel Paulus: „Daarom, wie meent te staan, zie toe, dat hij niet valle” (1 Kor. 10:12).

Hoofdredacteur

Hij trad in het voetspoor van een apostel

Het was een overgangstijd. Gods Kerk had haar apostel verloren. Maar een trouwe leider vulde de leemte op.

Norman L. Shoaf

Satan de duivel zou niets liever willen dan Gods enige ware Kerk vernietigen.

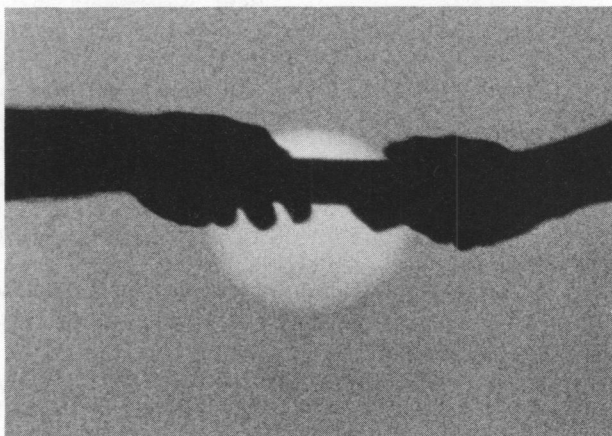
Natuurlijk zal hem dat nooit lukken. Jezus heeft gezegd dat de poorten van het dodenrijk de Kerk nooit zullen overweldigen (Matth. 16:18).

Gedurende de bijna 2000-jarige geschiedenis van Gods Nieuwtestamentische Kerk, heeft God steeds voorzien in een leiderschap voor iedere willekeurige taak die er in een bepaalde tijd te doen viel. Een illustere en beoedigend voorbeeld deed zich voor toen de kracht van de eerste apostelen, de oorspronkelijke menselijke leiders van de Kerk, werd overgedragen op hun opvolgers.

De laatste oorspronkelijke apostel

De apostel Johannes was door Jezus Christus persoonlijk onderricht en was een van de naaste menselijke vrienden van Jezus geweest.

Na de dood van de andere vroege leiders, onder wie ook Petrus en Paulus, werd Johannes onder Christus de menselijke leider van Gods Kerk. Aan het eind van de eerste

eeuw bevond het hoofdkwartier van de Kerk onder de Grieken zich in Efeze, in Klein-Azië.

Niet alles ging goed. Er waren valse leraren opgestaan; ook de oude Babylonische mysteriëngodsdienst had Christus' naam aangenomen om meer aanhangers te krijgen. Ketterijen waren de ware Kerk zelf binnengeslopen; Johannes deed in zijn latere jaren veel moeite om de aantasting van het ware geloof tegen te gaan.

Maar er was meer. Aan het eind van de eerste eeuw openbaarde God aan Johannes een grondwaarheid die alle andere oorspronkelijke apostelen klaarblijkelijk tot hun dood toe was ontgaan: De wederkomst van Christus en de vestiging van Gods Ko-

ninkrijk op aarde zouden niet onmiddellijk plaatshebben.

Pas toen God Johannes inspireerde tot het schrijven van het boek Openbaring, toonde God duidelijk aan dat zijn meesterplan voor de mensheid zich over 7000 jaar uitstreckte, naar analogie van de zeven scheppingsdagen. Tenslotte werd geopenbaard dat de periode van Christus' regering op aarde vóór de tweede opstanding een millennium, ofwel 1000 jaar, zou bestrijken (Openb. 20:4).

Johannes zag nu dat er veel meer werk te doen viel dan wie dan ook tevoren had gedacht. De Kerk moest worden voortgezet gedurende zeven specifieke tijdperken, zoals wordt geopenbaard in de hoofdstukken 2 en 3 van Openbaring.

Ongeacht de misleidingen die rondom hem de kop opstaken, bleef Johannes zelf de levenswijze onderwijzen die Jezus hem had bijgebracht, ook toen het Efeze-tijdperk van Gods Kerk — het eerste van zeven historische tijdperken — het horen moe werd en zijn eerste liefde verzaakte (Openb. 2:4).

De overlevering zegt dat Johannes, toen hij bejaard en zwak geworden was, de diensten binnengedragen moest worden en dat hij steeds de-

zelfde boodschap bracht: „Kinderkens, hebt elkander lief.” Zijn toehoorders werden het aanhoren van steeds maar hetzelfde moe en vroegen hem waarom hij steeds dezelfde preek hield. Johannes antwoordde: „Omdat het voldoende is, als gij u daaraan houdt.”

Met andere woorden, als zij uitdrukking gaven aan de ware liefde, hetgeen wil zeggen Gods geboden doen (1 Joh. 5:3), dan zouden zij hun roeping als christen vervullen.

De opvolger van Johannes

De apostel Johannes stierf omstreeks 100 n.Chr. Wat gebeurde er met de Kerk, die te maken kreeg met vervolging van buitenaf en met mogelijke uitholling van het ware geloof van binnenuit?

De Kerk kon niet uitsterven — had Christus gezegd (Matth. 16:18)! En dus deed God een nieuwe leider opstaan, Polycarpus, een volgeling van Johannes, bisschop van Gods Kerk te Smyrna. Johannes „droeg de staf over” aan Polycarpus.

Dit was een rechtstreekse vervulling van de profetie van Christus aan Johannes in Openbaring 2:8-11. Na het Efeze-tijdperk van Gods Kerk zou Smyrna komen.

Polycarpus was persoonlijk onderwezen door de apostel Johannes, die zelf was onderwezen door Jezus Christus, en hij trad in het voetspoor van zijn voorganger. Er bestaat ook nu nog een brief van Polycarpus aan de gemeente te Filippi. Polycarpus moedigde de Filippenzen aan om „uw lendenen te omgorden en God in vreze en waarheid te dienen, afziend van ijdel en loos gepraat en de misleiding van velen” (§ 2). Polycarpus bleef de belofte van de opstanding uit de doden onderwijzen (§ 2), evenals de waarheid over de komende wereld van morgen onder Christus (§ 5), het feit dat de heiligen de wereld zullen oordelen (§ 11) en het bestuur in Gods Kerk (§ 6).

Polycarpus citeerde veelvuldig uit Johannes en sprak van „de liefde jegens God en Christus en jegens onze naaste. Want als enig mens daarvan vervuld is, dan heeft hij het

gebod der rechtvaardigheid vervuld; want wie de liefde heeft is verre van de zonde” (§ 3).

Dat is precies wat Johannes zijn hele leven leerde: „Kinderkens, hebt elkander lief... Omdat het voldoende is, als gij u daaraan houdt.”

Sprekend over Jezus Christus schreef Polycarpus: „Laten wij daarom zijn volharding navolgen; en als wij mochten lijden om zijns naams wil, laten wij Hem dan verheerlijken. Want Hij gaf ons dit voorbeeld persoonlijk, en wij hebben dat geloofd” (§ 8). Polycarpus heeft wellicht voorzien wat zijn eigen toekomst zou brengen.

Christus' onderricht verdedigd

Polycarpus onderwees de boodschap die ook hem was onderwezen. Maar tegen het midden van de tweede eeuw aanvaardde de bisschop van Rome de zondag als dag voor de eredienst in plaats van Gods ware zevende dag, de sabbat. Hij leerde, ten onrechte, dat Christus op zondagmorgen uit de doden was opgestaan en rechtvaardigde aldus de betiteling van de zondag als „de dag des Heren”.

De waarheid is echter dat Jezus Christus niet op een zondagmorgen werd opgewekt en dat de Bijbel absoluut geen rechtvaardiging biedt voor het veranderen van Gods oorspronkelijke sabbat. (Vraag ons gratis boekje *De Opstanding was niet op Zondag* aan.)

De bisschop van Rome stelde ook het gebruik in om de opstanding van Jezus te vieren op de zondag na Gods Pascha. Polycarpus en de meeste gemeenten in Klein-Azië bleven Gods Pascha vieren op de 14e Nisan van Gods heilige kalender, precies zoals Christus en de apostelen hadden gedaan. Deze strijd over het Pascha werd bekend als de Quartodecimane Controverse.

In het jaar 154 reisde Polycarpus, die nu al in de tachtig was, naar Rome om deze kwestie met Anicetus, de bisschop van Rome, te bespreken. Er is over deze ontmoeting weinig bekend, behalve dat geen van beiden in staat was de ander te over-

tuigen. Zo maakte de kerk van Rome pasen tot een vast gebruik, terwijl Gods gemeenten in Klein-Azië, onder Polycarpus, het Pascha bleven vieren. Maar Polycarpus, zo melden vroege kerkhistorici, „zorgde ervoor dat velen zich afwendden van de... ketterijen tot de Kerk van God, door te verkondigen dat hij deze ene en zuivere waarheid van de apostelen had ontvangen.”

De dood van Polycarpus

Polycarpus, de leerling van Johannes, bleef de leer van de apostelen aanhangen en getrouwelijk overdragen op anderen. Hij voorzag in een geestelijk leiderschap.

Omstreeks het jaar 156 arresteerden Romeinse soldaten Polycarpus in een schuilplaats buiten Smyrna. Nadat hij voor de magistraten was gebracht, werd Polycarpus bevolen Jezus Christus te verloochenen onder bedreiging met de dood. Polycarpus antwoordde: „Zesentachtig jaar lang ben ik zijn dienaar geweest, en Hij heeft mij geen kwaad berokkend. Hoe kan ik mijn Koning die mij gered heeft vervloeken?”

Een woedende menigte stak Polycarpus dood, verbrandde hem op de brandstapel en maakte zo een einde aan het leven van één uit een lange reeks van door God geïnspireerde menselijke leiders uit de geschiedenis van Gods ware Kerk. God had gezorgd voor een ongebroken keten van Christus naar Johannes en van Johannes naar Polycarpus. Polycarpus droeg de staf over aan een leerling in Klein-Azië, Polycrates.

Diezelfde God bestuurt ook nu nog steeds zijn Kerk door zijn dienstknechten te inspireren bij de uitvoering van Gods grote Werk van de eindtijd, door leiding te geven in alle bestuurszaken en door te kiezen wie Hij wil dat zijn volk leidt.

Gods Kerk en Gods regering kunnen nooit worden vernietigd! De leden ervan zullen, zodra zij onsterfelijk zullen zijn gemaakt, in Gods Gezin of Koninkrijk zullen zijn geboren, spoedig een begin maken met het uitoefenen van Gods regering over deze gehele wereld. □

FOTORECHTEN: Pag. 1: Nathan Faulkner. Pag. 2: Good News. Pag. 4: G.A. Belluche Jr. Pag. 6: Warren Watson. Pag. 11: Illustratie Ken Tunell. Pag. 13: Hal Finch. Pag. 15: Illustratie C. Winston Taylor. Pag. 16: Plattegrond afgestaan door het universiteitsmuseum, University of Pennsylvania. Pag. 17: Foto van model afgestaan door American Museum of Natural History; illustratie van het huis afgestaan door het universiteitsmuseum, University of Pennsylvania. Pag. 18-19: Foto's en illustratie afgestaan door het universiteitsmuseum, University of Pennsylvania. Pag. 20-21, boven: Owen Willis; rechts: Youth 86.

Tegenstrijdigheden in de Bijbel? OPGELOST!

Is de Bijbel een onfeilbare bron van levensregels, of moeten wij hem verwerpen vanwege schijnbare inconsequenties in de tekst?

John Ross Schroeder

„**D**e Bijbel staat vol onjuistheden en tegenstrijdigheden.’

„Dit waren de woorden van een slanke, knappe arts van de geneeskundige dienst, enkele jaren geleden, in de bar van een passagiersschip toen wij kalm door de prachtige Middellandse Zee gleden op weg naar huis van een reis naar het Oosten.

„Ik vroeg hem of hij, als er dan zoveel onjuistheden in de Bijbel stonden, me er een aantal wilde laten zien. Maar het enige dat hij in antwoord op mijn vraag wilde zeggen was: ‘Hij staat er vol mee, helemaal vol.’

„Daarop sloeg ik mijn bijbel open, legde hem voor hem neer, en zei in tegenwoordigheid van een andere passagier: ‘Als u me één onjuistheid of tegenstrijdigheid in dit Boek kunt laten zien, dan wil ik er niets meer

mee te maken hebben.’” (Sidney Collett, *Scripture of Truth*, p. 115, uitgave van 1969.)

Wijlen dr. Collett had alle vertrouwen in zijn vermogen de Bijbel te verdedigen tegen alle critici die beweerden dat er tegenstrijdigheden in staan. Anderen, die een tegenovergestelde positie innemen, hebben evenveel vertrouwen in hun vermogen de Bijbel vol gaten te schieten.

Zijn er logische, geloofwaardige verklaringen voor schijnbare inconse-

quenties in de Bijbeltekst?

De Bijbel is een samenvatting

De Bijbel is een samenvatting of, juister gezegd, een reeks met elkaar verbonden samenvattingen. Hij geeft niet altijd de bijzonderheden van het tussenbeide komen van God in de menselijke aangelegenheden. Een goed begrip hiervan is van fundamenteel belang om zogenaamde onjuistheden in de Bijbel op te lossen.

Onze Schepper wijdt bijvoorbeeld slechts zes

hoofdstukken van de Bijbel aan de eerste zestien eeuwen van de menselijke geschiedenis: vanaf de schepping van Adam tot vlak voor de Zondvloed. Daaruit volgt dat in deze samenvatting veel details gewoon zijn weggelaten.

Een goed voorbeeld daarvan is bijvoorbeeld de eeuwenoude vraag: „Waar haalde Kaïn zijn vrouw vandaan?”

Dit schijnbare probleem wordt opgelost door een logische conclusie te

trekken uit vers 4 van het geslachtsregister in Genesis 5. Adam verwekte vele zonen en dochters in de loop van zijn lange leven. Het is dus duidelijk dat Kaïn met een van zijn zusters trouwde.

In geen enkel Bijbelboek wordt beweerd dat de Bijbel een alomvattend verslag is van alle gebeurtenissen die in een bepaalde tijd plaatsvonden.

De bijbelse chronologie

Een ander cruciaal punt waar het gaat om het begrijpen van zogenaamde inconsequenties is de aard van de bijbelse chronologie.

Over het algemeen loopt er door de hele Bijbel een chronologische draad. Maar de gebeurtenissen in elk boek zijn niet altijd in chronologische volgorde opgetekend. Ook de boeken zelf staan niet altijd gerangschikt in de volgorde waarin ze werden geschreven.

In de nieuwtestamentische volgorde van de brieven van Paulus bijvoorbeeld komt de brief aan de Romeinen als eerste. Maar Paulus heeft voor zijn brief aan de Romeinen andere brieven geschreven. Deze brief is als eerste in het Nieuwe Testament geplaatst omdat hij Paulus' theologisch meest uitgewerkte brief is.

De beide scheppingshoofdstukken van Genesis vormen een ander voorbeeld. Genesis 2 (dat men soms wel „het tweede scheppingsverhaal” noemt) is in werkelijkheid een herhaling van Genesis 1 maar dan vanuit een ander gezichtspunt. Genesis 2 benadrukt de achterliggende rede en bedoeling van de schepping van Adam en Eva. Er zijn mensen die, omdat ze dit vitale punt niet begrijpen, ten onrechte concluderen dat de beide eerste hoofdstukken van Genesis elkaar tegenspreken of dat ze twee afzonderlijke scheppingen beschrijven.

Maar laten wij ter zake komen en enkele van de tegenstrijdigheden die men gewoonlijk veronderstelt tot een oplossing brengen.

Getalsproblemen

In de eerste plaats, wat te zeggen over schijnbare tegenstrijdigheden in door de Bijbel genoemde getallen?

Neem de plaag in de woestijn: Het oude Israël gaf zich over aan grove

seksuele zonde in samenhang met de aanbidding van Baäl-Peor. Als gevolg daarvan zond God een plaag onder het volk. Zie Numeri 25:9: „Het getal van hen die aan de plaag gestorven waren, bedroeg vierentwintigduizend.”

Eeuwen later schreef Paulus over dezelfde plaag: „En laten wij geen hoerijerij plegen, zoals sommigen van hen deden, en er vielen op één dag drieëntwintigduizend” (1 Kor. 10:8). Wij hebben hier een verschil van duizend.

De verklaring hiervoor is natuurlijk dat Mozes het totale aantal zondaren noemt dat stierf en Paulus alleen hen die op één dag stierven.

Wie deed wat?

Niet minder belangrijk dan de veronderstelde inconsequenties in de getallen die de Bijbel noemt zijn beweerde fouten aangaande wie wat deed in het bijbelverhaal.

Precies zo'n probleem met namen is te vinden in het evangelie van Mattheüs als wij wat daar staat vergelijken met het boek Zacharia. Zie Mattheüs 27:9: „Toen werd vervuld hetgeen gesproken is door de profeet Jeremia, toen hij zeide: En zij namen de dertig zilverlingen, de geschatte waarde van de geschatte, die zij geschat hadden van de kinderen Israëls...”

Vergelijk dit nu eens met Zacharia 11:12-13: „En ik heb tot hen gezegd: Indien het goed is in uw ogen, geeft mijn loon, maar indien niet, laat het. Toen wogen zij mijn loon af: dertig zilverstukken. Maar de Here zeide tot mij: Werp dat de pottenbakker toe; een heerlijke prijs waarop Ik hunnerzijds geschat ben! En ik heb de dertig zilverstukken genomen en die in het huis des Heren de pottenbakker toegeworpen.”

Deze verwijzing naar dertig zilverstukken is niet te vinden in Jeremia maar wordt alleen vermeld in Zacharia.

Lees echter beide passages nog eens zorgvuldig door. Het evangelie van Mattheüs vermeldt dat deze profetie werd *gesproken* door Jeremia, niet geschreven. Blijkbaar heeft Zacharia dus neergeschreven wat de profeet Jeremia eerder had gesproken.

Kijk nu eens naar Zacharia 7:7: „Ging het niet zo met de woorden

welke de Here door de vroegere profeten heeft uitgeroepen, toen Jeruzalem met de steden er rond omheen nog bewoond was en rust had...” Jeremia, een vroege profeet, profeteerde tegen Jeruzalem. Zacharia, een latere profeet, herinnerde aan het door Jeremia gesproken woord.

Dit geeft ons nog een belangrijke sleutel in handen om veronderstelde tegenstrijdigheden in de Bijbel op te lossen: „De betreffende passages zijn niet bestudeerd met de individuele en persoonlijke zorg en met het gebed dat het boek vereist. Deze onzorgvuldigheid ligt ten grondslag aan nagenoeg alle veronderstelde problemen waarover we horen” (Collett, *Scripture of Truth*, pp. 115-116).

Dikwijls zeggen twee passages die elkaar lijken tegen te spreken niet precies hetzelfde. Ze zijn niet bedoeld als elkaars woordelijke duplicaten. Belangrijke verschillen tussen sleutelwoorden zullen de veronderstelde tegenspraak vaak oplossen en zelfs nog meer bijzonderheden bieden aangaande het onderwerp dat wordt besproken.

In andere gevallen is ook een goed begrip van historische aspecten noodzakelijk.

Historisch perspectief

Hoe staat het met de twee uitdrukkingen „Koninkrijk Gods” en „Koninkrijk der hemelen”? Zijn die met elkaar in tegenspraak?

Vergelijk Mattheüs 3:2: „Bekeert u, want het Koninkrijk der hemelen is nabijgekomen” met Markus 1:15: „De tijd is vervuld en het Koninkrijk Gods is nabijgekomen. Bekeert u en gelooft het evangelie.”

Mattheüs gebruikt de uitdrukking „Koninkrijk der hemelen” om een bepaalde reden. Veel Joden beschouwden zichzelf sinds de Sinaï als mensen die reeds deel uitmaakten van Gods Koninkrijk. Zie Mattheüs 21:43 waar Jezus tegen de Farizeeën zegt: „Daarom, Ik zeg u, dat het Koninkrijk Gods van u zal weggenomen worden en het zal gegeven worden aan een volk [de Kerk van het Nieuwe Testament — 1 Petrus 2:9], dat de vruchten daarvan opbrengt.”

Het letterlijke Koninkrijk Gods, of Koninkrijk van de Messias, zou een geestelijk koninkrijk zijn dat elk aards koninkrijk of aards volk te boven gaat. Mattheüs wilde er zeker

van zijn dat zijn Joodse toehoorders dit belangrijke verschil zouden begrijpen.

Mattheüs bedoelt geenszins dat het Koninkrijk *in* de hemel is. *Der hemelen* betekent dat dit Koninkrijk het eigendom is van de hemel, ertoe behoort, niet dat het daar gesitueerd is. Het Koninkrijk *behoort* God toe, die regeert vanuit de hemel.

Dit voorbeeld brengt ons op een volgend principe: de unieke individualiteit van de bijbelschrijvers.

Ieder mens verschilt tot op zekere hoogte van ieder ander mens. Geen twee mensen hebben dezelfde vingerafdrukken of dezelfde stem.

De eeuwige God inspireerde elk boek van de Bijbel in de eigen schrijfstijl van de auteur van dat boek, met gebruikmaking van diens eigen, persoonlijke uitdrukkingmogelijkheden. Paulus' brieven zijn uitgesproken die van Paulus. En Johannes' brieven zijn uitgesproken die van Johannes.

Bij het vermelden van eenzelfde gebeurtenis koos elke schrijver onder inspiratie die bijzondere feiten uit die hem betekenisvol voorkwamen.

John W. Haley schrijft: „Inspiratie vernietigt niet de individualiteit van de schrijvers. Zij heeft vooral te maken met *onderwerpen* in plaats van met *woorden*. Zij doet de geest van de schrijver onderwerpen aan de hand en staat hem, algemeen gesproken, toe die te kleden in zijn eigen taal” (*Alleged Discrepancies of the Bible*, pp. 6-7, uitgave van 1958).

Dit principe van het „unieke van het auteurschap” is ook van fundamenteel belang voor het oplossen van veronderstelde tegenstrijdigheden tussen de vier evangeliën.

Dr. Collett herinnert ons eraan: „Laten zij die denken dat ze onjuistheden en tegenstrijdigheden in de geschriften van de evangeliëschrijvers hebben ontdekt bedenken hoe gemakkelijk — trouwens, hoe natuurlijk — het is om vanuit verschillende gezichtspunten drie of vier verslagen te geven van een en dezelfde situatie” (*Scripture of Truth*, p. 140).

Tijd en vertalingen

Onderling verschillende visies op een en dezelfde situatie die beide aanvaardbaar zijn, moeten dus in de

beschouwingen worden betrokken als wij beweerde tegenstrijdigheden in de Bijbel onderzoeken. Dat geldt ook de factor tijd.

Let op het tijdverschil tussen twee van de hoofdstukken van Genesis. Eerst Genesis 1:31: „En God zag alles wat Hij gemaakt had, en zie, het was zeer goed [met inbegrip van de mens].” Vergelijk dat met Genesis 6:5-6: „Toen de Here zag, dat de boosheid des mensen groot was op de aarde en al wat de overleggingen van zijn hart voortbrachten te allen tijde slechts boos was, berouwde het de Here, dat Hij de mens op de aarde gemaakt had, en het smartte Hem in zijn hart.”

Tijd verklaart het verschil. Tussen deze hoofdstukken van Genesis ligt een periode van 1500 jaar. Na de eerste zonde van de mens was het met de geestelijke staat van de mens van kwaad tot erger gegaan, zo zelfs dat het onduelbaar was geworden. De mens had trouw kunnen blijven aan God maar hij verkoos dat niet te doen. Hij liet Satans invloed hem geleidelijk aan steeds verder van de Schepper en diens wegen drijven.

Waardoor werd Jona opgeslokt? Een vis of een walvis? Zie Jona 1:17: „De Heere nu beschikte een groten vis, om Jona in te slokken” (*Statenvert.*). Nu Mattheüs 12:40: „Want gelijk Jonas drie dagen en drie nachten was in den buik van den walvis . . .” (*Statenvert.*).

De *Statenvertaling* is in dit geval niet juist. Het woord *walvis* in Mattheüs 12:40 moet worden weergegeven met *zeemonster* of *grote vis* (zie *Nieuwe Vertaling*). In dit geval kenden de vertalers van de *Statenvertaling* het oorspronkelijke griekse woord een verkeerde betekenis toe.

Vertaalfouten kunnen leiden tot leerstellige onjuistheden. Neem bijvoorbeeld het woord *Paasfeest* in Handelingen 12:4. Het tegenwoordige paasfeest is een heidense feestdag die noch door Christus, noch door de apostelen, noch door de vroege Kerk ooit in acht werd genomen.

Het is in dit geval van wezenlijk belang de meest preciese en letterlijke betekenis van de oorspronkelijke tekst te kennen. Het oorspronkelijke griekse woord is *pascha*, en kan het best onvertaald worden gelaten.

Tegenstrijdigheden veroorzaakt door fouten bij het vertalen uit de

oorspronkelijke talen kunnen vaak worden opgelost door enkele verschillende vertalingen te raadplegen.

Onze houding en benadering

De belangrijkste sleutel bij het beschouwen van een schijnbare tegenstrijdigheid in de Bijbel is onze houding ten aanzien van de Bijbel zelf.

Paulus heeft geschreven: „Al de Schrift is van God ingegeven, en is nuttig tot lering, tot wederlegging, tot verbetering, tot onderwijzing, die in de rechtvaardigheid is; [waarom?] Opdat de mens Gods volmaakt zij, tot alle goed werk volmaaktelijk toegerust” (2 Tim. 3:16-17; *Statenvert.*). Het leren begrijpen van Gods meesterplan en volmaaktheid van karakter moet altijd het belangrijkste doel zijn waartoe wij onze bijbel onderzoeken.

Jesaja gaf een treffende beschrijving van Gods gevoelens jegens hen die zijn woord onderzoeken: „. . . op zulken sla Ik acht: op de ellendige, de verslagene van geest en wie voor mijn woord beeft” (Jes. 66:2).

Als iemand bezig is met het onderzoeken van de Bijbel, moet hij of zij wel stuiten op wat tegenstrijdigheden lijken te zijn. Maar als hij, met de hiervoor genoemde sleutelverzen in gedachten, in geen geval Gods woord wil misverstaan, dan is hij of zij reeds halfweg tot een oplossing. Veel problemen zijn gemakkelijk op te lossen als alle feiten zijn ontdekt.

Andere problemen echter lenen zich wellicht niet zo voor een snelle oplossing. De Bijbel zegt zelf dat bepaalde gedeelten ervan „moeilijk te verstaan” zijn (2 Petr. 3:16).

Als zo'n probleem blijft bestaan, schort uw oordeel dan op. Leg het probleem een tijdje terzijde. Blijf doorgaan met uw onderzoek. Bid ervoor. Dan zal er zeker een logisch antwoord komen.

Jeremia riep uit tot God: „Ik weet, o Here, dat het niet aan de mens staat zijn weg te kiezen, noch aan een man om te gaan en zijn schreden te richten” (Jer. 10:23). Plaats vermeende tegenstrijdigheden altijd in het juiste perspectief. Denk aan het grote, brede overzicht en het allesomvattende doel in het menselijk leven. De Bijbel is Gods zekere, onfeilbare, geïnspireerde leerboek voor de mens. Hij vermag ons wijs te maken tot behoud (2 Tim. 3:15). □

Wat is toch de heilige Geest?

*Is de heilige Geest een derde persoon
in een drieënhed? Hoe kan de heilige Geest
in een christen zijn als de heilige
Geest een persoon is?*

Bernard W. Schnippert

Een schok die overal ter wereld werd gehoord was de eerste atoombom, die op 6 augustus 1945 boven Hiroshima in Japan explodeerde.

De werkelijke schok was natuurlijk niet die van de ontplof-

ping zelf — hoe onmeetbaar groot die ook was — maar het schokkende besef dat die ontploffing veroorzaakte: de mens had een krachtbron ontketend die zo omvangrijk, zo ontzagwekkend, zo onbedwingbaar was, dat de vernietigende kracht ervan de beschaving zou kunnen reduceren tot een wolk van as!

Hoe ontzagwekkend de uitvinding

van de atoombom ook was, en hoe enorm krachtig het ontketende atoom ook kan worden, deze geweldige kracht verzinkt in het niet bij een andere, veel dynamischer kracht dan die welke in het atoom besloten ligt, een kracht die alles omvat!

Want, op de dag van Pinksteren, werd, zoals vermeld wordt in Handelingen 2, aan de mensen een kracht gegeven die veel groter is dan die van het atoom — zoveel groter in feite, dat deze kracht bestemd is om de kracht van het atoom zelf op te slokken en de vernietiging daarvan om te zetten in leven!

Het is de kracht van de heilige Geest van de Almachtige God en van zijn Zoon Jezus Christus! Het is de kracht van God zelf, een kracht die

Hij als een gratis geschenk aanbiedt aan u en mij na bekering, geloof en doop.

Wij zien deze kracht tegenwoordig in het traditionele christendom echter niet in werking. Wat wij wel duidelijk zien is de fysieke kracht van het atoom. Deze obsedeert letterlijk de gedachten van de mensen, die voortdurend in de onheilspellende schaduw van een nucleaire oorlog leven. De kracht van de atoombom en van haar nog onheilspellender zuster, de waterstofbom, is reëel. Maar de kracht van de heilige Geest is voor de meeste mensen niet reëel.

Gods Geest — dat wil zeggen, de identiteit, de aard, de vorm en de waarde ervan — wordt door de meeste mensen eenvoudig niet begrepen — ook al zijn zij oprechte belijdende christenen. Velen gaan er weliswaar van uit dat zij Gods Geest kennen, maar zij begrijpen deze niet echt. Zij zijn misleid.

De mensen kennen, begrijpen en geloven in de vernietigende kracht van de atoombom — een kracht die de dood brengt — en zij beven van angst bij de gedachte eraan. Maar van de heilige Geest van God — van de essentiële geest die kracht en leven schenkt — daarvan blijven zij onkundig.

En waarom? Omdat de mensen een leugen geloven. Over de kracht van het atoom is hun de waarheid verteld, maar over de Geest van God zijn hun onwaarheden verteld.

Door leugens verhuld

De waarheid omtrent Gods Geest kan worden verklaard door rechtstreekse raadpleging van de Bijbel en door het lezen van wat Gods Woord erover zegt. Maar de eenvoud die in Christus is (2 Kor. 11:3), is door de jaren heen verhuld door de eindeloze, ongegronde en ingewikkelde speculaties van de mens over God.

Een van die speculaties over God is de leerstelling dat God bestaat uit drie gelijkwaardige doch afzonderlijke en goddelijke personen: de Vader, de Zoon en de Heilige Geest — die op de een of andere wijze tot één zijn gecombineerd.

Hebt u ooit de geschiedenis van deze leer van de drieëenheid bestudeerd?

Aan het Concilie van Nicea van 325 n.Chr. wordt over het algemeen de legalisering van de gedachte van de drieëenheid toegeschreven.

En wat is er bekend van het Concilie van Nicea? Wie riep het bijeen? Welk gezag had het? Dit concilie werd niet bijeengeroepen door kerk-

De leer van de drieëenheid werd de kerk opgelegd door een concilie bijeengeroepen door de Romeinse keizer, die geen christen was.

leiders, zoals men zou verwachten. Integendeel. Het werd bijeengeroepen door keizer Constantijn. En wat waren zijn motieven? Let op:

„In 325 riep keizer Constantijn een kerkelijk concilie bijeen in Nicea in Bithynië. In de hoop voor zijn troon de steun te verkrijgen van het groeiende lichaam van christenen had hij hun aanzienlijke gunsten betoond en het was in zijn belang ervoor te zorgen dat de kerk krachtig en verenigd was. Het ariane geschil [een van de zijden in de discussie over de drieëenheid] bedreigde haar eenheid en kracht. Hij besloot daarom een einde aan de onrust te maken... Constantijn zelf had natuurlijk geen begrip van of belangstelling voor de zaak in kwestie maar hij verlangde ernaar het geschil te beëindigen” (*A History of Christian Thought*, deel 1, p. 258).

Het relaas van hoe de beslissing ten gunste van de drieëenheidsdoctrine tot stand kwam, wordt uitvoerig weergegeven in de geschiedenis. Slaat u er de belangrijkste encyclopedieën maar op na.

Geen bijbelse basis

De leer van de drieëenheid was een synthese van twee eeuwen van menselijke speculaties die hun wortels hebben in de heidense en Joodse

filosofie. De drieëenheid werd uiteindelijk pas aan de kerk opgelegd in de vierde eeuw door een concilie dat werd bijeengeroepen op last van de Romeinse keizer, die geen christen was.

De leer van de drieëenheid vertoont treffende overeenkomsten met de triaden die men aantreft in de oude heidense religies van Egypte, Babylon en andere samenlevingen.

De heilige Geest een persoon?

Overweeg nu het volgende: als de heilige Geest een afzonderlijke persoon binnen de Godheid is, dan is hij de Vader van Christus. Mattheüs 1:20 vermeldt immers, sprekend over Maria: „Wat in haar verwekt is, is uit de heilige Geest.” Zie ook Lukas 1:35, waar staat dat de kracht van de heilige

Geest over Maria kwam en de conceptie tot stand bracht.

Toch noemde Christus duidelijk God zijn Vader, en niet de heilige Geest (Joh. 20:17). En Hij bad tot de Vader — niet tot de heilige Geest (Joh. 17:1).

Uiteraard zou Jezus God de Vader niet zijn Vader genoemd hebben als God de Vader zijn Vader niet was.

Bovendien, als de heilige Geest een afzonderlijke persoon binnen de Godheid was, dan heeft de apostel Paulus daar niet van gehoord. Want in de inleidingen tot zijn brieven beriep hij zich routinematig op de naam van de Vader en de Zoon wanneer hij de gemeenteleden begroette, maar hij liet steeds na van de heilige Geest melding te maken. Wat een belediging zou dit zijn als de heilige Geest een persoon was die aan de Vader en de Zoon gelijkwaardig was!

Alsof dit niet genoeg was, vervolgde Paulus zijn „onbeschaamdheid” jegens de heilige Geest nog door „hem” ook op andere beslissende momenten te negeren.

In Romeinen 8:17 identificeerde Paulus christenen als erfgenamen van de Vader en van Christus, maar de heilige Geest noemde hij niet. In 1 Korinthe 11:3 wordt gesproken van de man als de leider van de vrouw,

van Christus als het Hoofd van de man en van God als het Hoofd van allen. Van de heilige Geest wordt geen melding gemaakt.

Efeze 5:5 spreekt over het Koninkrijk van God en van Christus, maar rept niet over de heilige Geest. En 1 Timotheüs 2:5 zegt dat Christus de middelaar is tussen God en mensen, maar de heilige Geest — die op andere plaatsen geldt als een pleiter voor de mens bij God (Rom. 8:27) — wordt niet genoemd als persoon. Waarom niet, als de heilige Geest een persoon is?

Verder zien wij, ondanks het feit dat talrijke verzen Gods troon beschrijven met de Vader en Christus, zittend of staand, nergens ook maar een lege stoel gereserveerd voor de heilige Geest. Lees Kolossenzen 3:1, Handelingen 7:55-56 en Openbaring 5:1-9 en 7:10.

God is een gezin

De waarheid ten aanzien van de heilige Geest berust op de juiste leer ten aanzien van wie of wat God is. De drieëenheid tracht de heilige Geest binnen de Goddelijke groep te plaatsen als een persoon of gelijkwaardig wezen en dus moeten wij eerst tot een inzicht komen ten aanzien van de Vader en de Zoon voordat wij een inzicht kunnen krijgen ten aanzien van de Geest.

En de waarheid ten aanzien van God is even verbazingwekkend als essentieel. Eenvoudig gesteld is zij als volgt: God is een gezin dat, op dit moment, bestaat uit twee geestelijke wezens, de Vader en de Zoon, die individuele personen zijn en toch beide God, want God is een gezin.

Deze waarheid wordt in de Bijbel zo duidelijk vermeld, dat men bijna met opzet verstandelijke uitvluchten moet verzinnen om haar te loochenen.

De volledige openbaring van de natuur van God als gezin kwam pas met het Nieuwe Testament. Niettemin kan men in een terugblik de waarheid ook vinden in het hebreeuwse Oude Testament.

Bestudeer daarvoor bijvoorbeeld Genesis 1:1, 26 en 3:22. In deze verzen

is het woord *God* een vertaling van het hebreeuwse *Elohim*. Dit hebreeuwse woord impliceert een meervoudigheid, zoals ook het woord *team*. Het toont aan dat God meer dan één wezen is. Zie ook Genesis 11:6-7 en Jesaja 6:8, die ook grammaticaal aangeven dat God meer dan één is door het gebruik van het woord *ons*.

Sommigen suggereren — en meer dan een suggestie is dat ook niet —

**Wij moeten de Bijbel
bestuderen om te weten wat
God en Christus over zichzelf
vertellen. De bijbelse
uitspraken zijn duidelijk en
onontkoombaar.**

dat het meervoud hier enkel wordt gebruikt omdat het een pluralis majestatis betreft, het meervoud dat een schrijver weleens gebruikt wanneer hij over zichzelf spreekt. Niettemin worden deze verzen door vele theologen geacht precies datgene aan te geven wat zij ook aantonen: de meervoudigheid van God.

Laten wij nu naar het Nieuwe Testament gaan. Al in Johannes 1:1-2 vernemen wij dat de Goddelijke groep zeker bestaat uit twee wezens: „In den beginne was het Woord en het Woord was bij God en het Woord was God. Dit was in den beginne bij God.”

Daar staat het — onloochenbaar! Twee wezens. Maar wij weten nu nog niet hoe de relatie tussen die beide is. Wij moeten dus de Bijbel nader bestuderen om te lezen wat God de Vader en Christus ons over zichzelf vertellen. Dit behoeft niet aan onze fantasie te worden overgelaten, want de bijbelse uitspraken zijn duidelijk en onontkoombaar.

God is een gezin bestaande uit twee personen, de Vader en de Zoon. Hoe weten wij dat? Eenvoudig omdat God zegt dat Christus zijn Zoon is en omdat Christus zegt dat God zijn Vader is. Zij zijn geen leugenaars. En zij vertellen ons deze dingen duidelijk.

Kijk eerst naar de duidelijke verklaring die in de Bijbel wordt gegeven over de doop van Christus: „Terstond nadat Jezus gedoopt was, steeg Hij op uit het water . . . En zie, een stem uit de hemelen zeide: Deze is mijn Zoon, de geliefde, in wie Ik mijn welbehagen heb” (Matth. 3:16-17). Daar staat het. De Vader noemde Christus zijn Zoon. Hoe kan men dit geloven zonder in te zien dat God een gezin is?

En kijk naar Johannes 10:22-39. Hier noemde Jezus God herhaaldelijk zijn Vader. Deze en vele andere overeenkomstige passages zijn niet louter beschrijvingen van God door een buitenstaander, bijvoorbeeld een dichter of een schrijver. Zij zijn de feitelijke woorden die door Christus en de Vader werden gesproken over zichzelf, om zichzelf duidelijk te be-

schrijven.

Lees nogmaals Johannes 10:22-39 waar wij zojuist naar verwezen. De Joden wisten dat Christus God zijn Vader noemde, want zij beschuldigden Hem ervan daarmee te zeggen dat Hij Zelf God was (wat de ware Zoon van God uiteraard ook zou moeten zijn). Zij begrepen zijn woorden zo duidelijk dat zij vonden dat Hij godslasterlijke taal had gesproken en dat zij Hem daarvoor wilden stenigen. Zij wisten dat Hij het meende. De meeste belijdende christenen van tegenwoordig, die de leer van de drieëenheid aanhangen, geloven niet werkelijk dat Christus meende wat Hij zei!

Hier hebben wij de eenvoudige waarheid over hoe God één God en toch twee personen kan zijn, want de Bijbel leert duidelijk dat er slechts één God is (Deut. 4:35; 1 Kon. 8:60; 1 Kor. 8:4; Jak. 2:19). God is een gezin. En God is een familienaam. Het is een familienaam voor een gezin van twee wezens op eenzelfde bestaansniveau. Er is één Goddelijk Gezin, maar het omvat twee wezens.

Wie of wat is dan de heilige Geest? En hoe kunnen wij dat weten? Opnieuw moeten wij de Bijbel zichzelf laten verklaren.

(Wordt vervolgd)

Krijg vat op uw hoogmoed

*Beseft u hoe hoogmoed uw leven
beïnvloedt?*

K. Neil Earle

Een pedagoog heeft eens gewaarschuwd: „De voornaamste krachten van onze tijd zijn autoriteit- vijandig.” Hij duidde daarmee op kenmerken van onze tijd als democratie, evolutie, psychologie en vermaak.

Deze krachten zijn diep ingebed in het denken van de samenleving om ons heen. Maar ze beuken ook in op het volk van God.

De Bijbel voorzegt dat hoofdzakelijk drie persoonlijkheidstypen deze samenleving van de eindtijd zullen domineren. Judas, een broer van Jezus Christus, somt ze op in een korte maar scherpe brief die, samen met het boek Openbaring, het Nieuwe Testament besluit. Judas waarschuwt in zijn brief tegen „spotters aan het einde des tijds” (Judas 17, 18).

Een waarschuwing aangaande de eindtijd

Goddeloze mannen, dwaalleraren hadden zich in de Kerk gedrongen en verdraaiden Gods ware boodschap. Judas drong er bij de christenen op aan „tot het uiterste te strijden voor het geloof, dat eenmaal de heiligen overgeleverd is” (vers 3).

Hoe zouden wij deze mannen het best kunnen karakteriseren? Zij „verwerpen wat heerschappij heet en lasteren de heerlijkheden” (vers 8).

De houding die valse christenen in Judas' tijd kenmerkte is even oud als Satan, de tegenstander van den beginne. De Bijbel openbaart dat *hoogmoed* de bron was van Satans opstand lang geleden, al voordat de mens werd geschapen (Jes. 14:12-14; 1Tim. 3:6).

Hoogmoed kan dus de oerzonde worden genoemd. En hoogmoed gaat altijd vooraf aan verderf (Spr. 16:18). Satan heeft onafgebroken elke menselijke geest op deze planeet volgepompt met deze gevaarlijke houding. Zij die beweren dat ze er het meest vrij van zijn, zijn er gewoonlijk het meest door verblind. Zo bedrieglijk is hoogmoed.

Om die reden inspireerde God zijn knecht Judas om aan de hand van drie gevallen van hoogmoed uit het Oude Testament ons een concreet beeld ervan te geven. En zo schetst hij ons levendig „de weg van Kaïn”, „de verleiding van een Bileamsloon” en „het verzet van een Korach” (vers 11). Hij koos deze drie beruchte gevallen omdat hij wist dat ze een houding weergeven waarmee elke vleeslijk gezinde geest vertrouwd is.

Voortdurend waarschuwt de Bijbel ons dat diep in ons reservoirs van

vleselijkheid en opstandigheid begraven zijn die onder de druk der gebeurtenissen naar de oppervlakte zullen uitbreken.

Wat is hoogmoed?

David, een man naar Gods hart, waarschuwde ons dat de mens als een schaduw is, als een ademtucht (Ps. 39:7).

Jeremia wanhoopte of hij ooit in staat zou zijn om zijn ware motieven te begrijpen: „Arglistig is het hart boven alles, ja, verderfelijk is het; wie kan het kennen?” (Jer. 17:9.) Het Hebreeuwse woord voor „arglistig” betekent „vol windingen of draaiingen”.

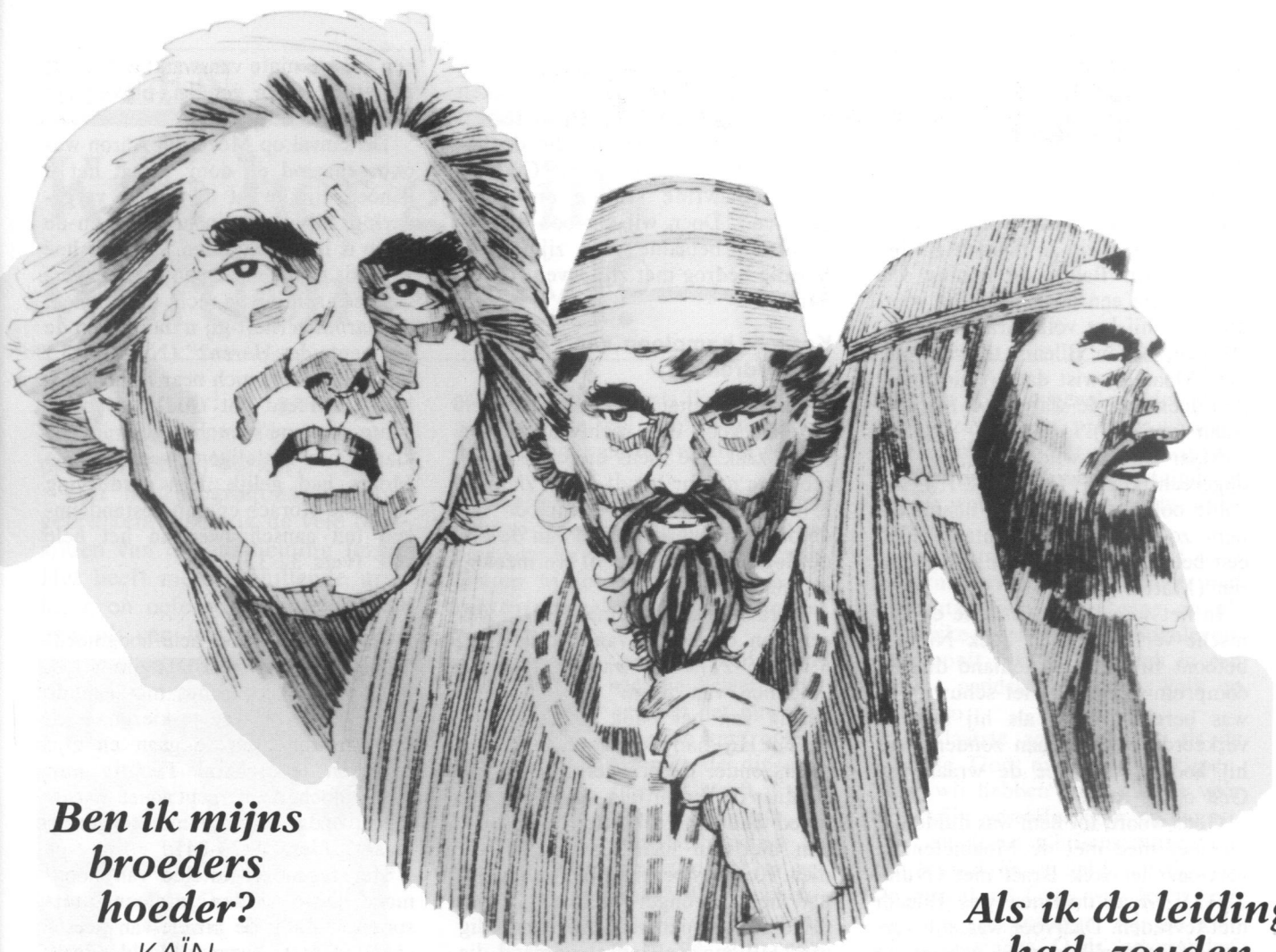
Miljoenen denken tegenwoordig dat zij hun eigen hart *kennen*. Ze denken dat ze zichzelf heel goed doorhebben. Ze voelen zich beschermd en bestand tegen de stormen des levens. Dat zijn ze ook, dat wil zeggen, totdat hen rampspoed overkomt.

Onze hele eeuw is een eeuw van afschuwelijke misleiding (Openb. 12:9). De diverse psychologische beschrijvingen van onze tijd schetsen zelfzucht als een deugd, en manipulatie, aanmatigend gedrag en zelfs intimidatie als aanvaardbare manieren om door de problemen van het leven heen te komen. Maar de Bijbel noemt deze intellectuele hoogmoed geestelijke dronkenschap (Jes. 28:1-3).

Jezus Christus was bezorgd over de motieven van mensen — over het *waarom* van de goede daden die ze deden in plaats van over die goede daden zelf. Hij wist dat het verstand en de morele impulsen van de mens misvormd zijn door „een hovaardig leven” (1 Joh. 2:16), het min of meer onbewuste geloof dat wij zelf de uiteindelijke autoriteit zijn, dat wij heel goed in staat zijn om ons leven op onze eigen wijze in te richten.

Dit op de troon zetten van het ik, dit vertrouwen in ons eigen vermogen, deze vastbeslotenheid diep in ons dat wij onafhankelijk van God kunnen opereren, deze zorgvuldig verborgen eigenzinnigheid is wat de Bijbel hoogmoed noemt (Rom. 12:3). En dat is in feite opstand tegen God en Gods gezag.

Maar wat te zeggen over Kaïn, Bileam en Korach?

***Ben ik mijns
broeders
hoeder?***

— KAÏN —

Kaïns valse nederigheid

Kaïn, die zijn broer Abel doodde, was daarmee de eerste moordenaar ter wereld (Gen. 4:8). Omdat er nog maar weinig mensen op aarde waren kon hij niet zijn toevlucht nemen tot een van de voornaamste trucs waarvan hoogmoed zich bedient, namelijk anderen de schuld geven. Dus gaf hij in plaats daarvan God de schuld! Toen God hem aansprak, was Kaïns eerste reactie een beschuldiging. „Ben ik mijns broeders hoeder?” (vers 9.) Achter deze paar woorden school een vijandige houding. Kaïn trachtte, evenals zijn ouders Adam en Eva, bestraffing te ontlopen (Gen. 3:12, 13). Dat is even natuurlijk voor de vleselijke geest als ademen is voor de longen.

Kaïns trots dreef hem de duistere weg op van zelfrechtvaardiging en vijandigheid tegenover gezag, waar de echte waarheid over onszelf en

***Hoeveel kan
ik eruit slepen?***

— BILEAM —

ons leven door ons niet gekend wordt (Jes. 59:8).

Toen God de straf aankondigde, barstte Kaïn vol zelfmedelijden en vijandigheid tegen God uit: „Mijn misdaad is te groot om de straf te dragen” (Gen. 4:13).

Laat u niet in de war brengen door Kaïns „wee mij”-tactiek van zelfmedelijden. Er was geen nederigheid, geen echt berouw, geen diep ootmoedige eerlijkheid bij hem te bekennen om het beter te doen. Hoe weten wij dat?

Uit de vruchten die hij voortbracht (Matth. 7:16). Want Kaïn verwekte een geslacht van verstokte misdadigers in wier hart geen plaats

***Als ik de leiding
had, zouden
de dingen
anders zijn.***

— KORACH —

was voor berouw en bekering. Daarom moest God ze vernietigen in de Zondvloed en helemaal opnieuw beginnen.

Hebben wij nooit gereageerd als Kaïn? Hebben wij niet soms het gevoel dat gezagdragers ons „klem zetten”? „Ze hebben het op me gemunt — ze hebben me nooit gemogen”, redeneren wij. „Waarom ik? Wat heb ik nu weer gedaan? Waarom zit ik nu weer in de problemen?”

Maar wees op uw hoede. Dit is de weg van Kaïn wiens hart zo hard was als een steen tegenover Gods genadevolle bestraffing (Spr. 29:1). Judas verzegde dat in de eindtijd de mensen, in plaats van bestraffing en correctie te accepteren, zich verbergen achter een rookgordijn van zelfmede-

lijden en zelfbeklag, beide gewekt door hoogmoed (Judas 16)!

Bileams bereidheid tot het compromis

Bileam, de heidense priester en profeet uit het oude Mesopotamië, had een naam op te houden (Num. 22:6). Toen Balak, de koning van Moab, hem een hoge beloning voorhield als hij het volk Israël zou vervloeken, begon Bileam te watertanden. Maar hij wist dat hij niet meer kon doen dan de ware God zou toestaan (vers 18).

Maar Bileam wilde het „loon der ongerechtigheid” (2 Petr. 2:15). Hij wilde ook dat zijn goede naam, die hem zo dierbaar was, intact bleef, een belangrijke zorg voor valse leraren (Matth. 23:6-7).

In het soms humoristische en ironische verhaal in het boek Numeri betoont Bileam zich iemand die het compromis bepaald niet schuwt. Hij was bereid zo ver als hij kon de verkeerde weg te gaan zonder, naar hij hoopte, daarmee de wraak van God op te roepen.

Gods woord tot hem was duidelijk: Ga niet mee met de Moabieten en vervloek het volk Israël niet (Num. 22:12). Maar daarmee was Bileam niet tevreden. Daarvoor was zijn verlangen naar rijkdom en achting te groot. Hoewel hij nog steeds gehoorzaamheid trachtte te veinzen, probeerde hij ook God van gedachten te doen veranderen.

Zijn antwoord aan de Moabieten riekt naar eigengerechtigheid: „... de Here weigert mij toe te staan met u mee te gaan” (vers 13). Maar in zijn hoogmoedige hart wenste Bileam eigenlijk dat God hem wel toestemming had gegeven, wenste hij dat God als hij was, wat meer bereid tot toegankelijkheid, tot het compromis. Toen hij werd verleid met nog meer buit, ging Bileam terug naar God „voor het geval dat” God van mening zou zijn veranderd (vers 18-19). Bileams houding was: „Hoeveel kan ik eruit slepen?” Tenslotte gaf God hem voldoende touw om zichzelf aan op te hangen door hem met de Moabieten mee te laten gaan. Om er vervolgens voor te zorgen dat Bileam in plaats van het volk te vervloeken, het zegende (Num. 23:11).

De fout van Bileam was koppige eigenzinnigheid, met zoveel mogelijk

geboden van God de hand proberen te lichten. Bileam wilde ontdekken hoeveel hij eruit kon slepen terwijl hij tegelijkertijd degene die de leiding had — in dit geval God — tevreden wilde stellen en wilde „strelen”. Doen wij dat ook niet?

Bileam betaalde voor zijn hoogmoedig bedrog met zijn leven (Num. 31:8).

Korach: kampioen van de verdrukten

Vaak lijkt het dat opstandelingen strijden voor een rechtvaardige en juiste zaak. De mens met zijn hoogmoedige natuur houdt ervan zichzelf te portretteren als de kampioen van de onderdrukten, de held van de underdogs tegen echte of vermeende grieven.

Korach was zo iemand. Hij was een van de neven van Mozes (Ex. 6:18, 20-21). Hij was een van de „mannen van naam” in de vergadering van het oude Israël (Num. 16:2). Hij had een vooraanstaande plaats onder de priesters (vers 9).

Maar de verharding van zijn hoogmoed had hem in haar greep. Hij kon niet aan haar klauwen ontkomen. Korachs bedrieglijke hoogmoed had hem er ongetwijfeld van overtuigd dat hij niet werkelijk opstandig was. Hij zag zichzelf als iemand die Israël redde van despotisme. Hij veranderde het bestuur tot een dat beter tegemoet zou komen aan de noden van het volk, beter gezegd, dat nog groter bedrog zou plegen (Judas 16).

Korach was gemakkelijk in staat om de mopperaars, klagers en andere verstokte opstandelingen in het kamp te leiden in een altruïstisch klinkende „meer macht aan het volk”-campagne (Num. 16:1).

Korach bedacht in zijn listige sluwheid al spoedig een plausibel verhaal: „De beloften van Mozes zijn waardeloos. Hij beloofde ons melk en honing, maar we sjokken nog steeds rond in de woestijn” (vers 13-14).

Dat was waar — op één punt na.

Het volk bevond zich nog steeds in de woestijn maar niet vanwege Mozes. Dat was veroorzaakt door Israëls eigen opstandigheid en gebrek aan geloof (Deut. 1:30-35). Dat deel van het verhaal lieten Korach en zijn mede-samenzweerders gevoeglijk buiten beschouwing. Ze verdraaiden het verhaal. De moraal? Zelfs als er

een zekere mate van waarheid steekt in wat rebellen zeggen, blijven het rebellen.

De aanval op Mozes en Aäron was onbeschaamd en dom: „Laat het u genoeg zijn, want de gehele vergadering, zij allen zijn heiligen, en de Here is in hun midden.” Let op hoe ze Gods naam aanriepen om hun verraad een schijn van recht te verlenen: „Waarom verheft gij u dan boven de gemeente des Heren?” (Num. 16:3.)

Mozes wierp zich neer in nederigheid, bevreesd dat God deze arrogante parvenu's en het volk in één klap zou vernietigen (vers 4). En Mozes had gelijk. Een aardbeving verzwolg Korach en zijn opstandelingen ten aanschouwe van het hele volk (vers 32-35).

Het tegengif

Jeremia heeft het hele hoogmoed-probleem beknopt samengevat: „Ik weet, o Here, dat het niet aan de mens staat zijn weg te kiezen, noch aan een man om te gaan en zijn schreden te richten. Tuchtig mij, Here, doch naar recht; niet in uw toorn, opdat Gij mij niet te gering maakt” (Jer. 10:23-24).

Het tegenovergestelde van hoogmoed is te vinden in Jezus' uitspraak: „Zalig de armen van geest” (Matth. 5:3). Jezus bedoelde daarmee niet dat we moedeloze, vertrapte voetvegen in het leven moeten zijn met een trieste, terneergeslagen blik in onze ogen of uitdrukking op ons gezicht, helemaal niet. Hij had het over die mensen die zichzelf niet hoog aanslaan en een nuchtere kijk hebben op hun eigen talenten.

Dat is nederigheid, het tegengif tegen hoogmoed.

Hoe komen wij tot een dergelijke levenshouding? Vast en bid regelmatig, leerde Jezus (Matth. 6:5, 16). Onderzoek de macht van de grote God zoals geopenbaard in zijn schepping (Ps. 8:4-5). Meet uzelf af naar de maat die Jezus Christus is (Hebr. 3:1). Denk veel na over de uiterste dwaasheid en tragiek van het menselijk leven los van God, los van Gods macht ons uit de doden op te wekken.

Wij kunnen het. Wij kunnen overwinnaars zijn (Rom. 8:37). Wij kunnen — met de liefdevolle hulp van God — ontkomen aan de verraderlijke valstrik van de hoogmoed! □

Kan het gezin worden gered?

Dit artikel is geschreven met een nieuwe, moderne tekstverwerker.

Om het programma te leren gebruiken, moest ik de vele bladzijden van de handleiding lezen. Het heeft me verschillende uren lezen en oefenen gekost om het gebruik van het toetsenbord, de

diskettes, het beeldscherm en de printer onder de knie te krijgen.

Als ik de handleiding niet volg, wordt het een rommeltje. Maar als ik me wel zorgvuldig aan de instructies houd, kan ik veel efficiënter schrijven. De redacteur zal de nette, goed gespelde kopij op prijs stellen.

Met het huwelijk en het gezin is het haast hetzelfde!

Gods handleiding

God, de grote schepper, die de mens heeft geschapen als man en vrouw, en meteen in het begin het huwelijk heeft ingesteld, heeft een handleiding gegeven voor een succesvol en gelukkig leven. Deze handleiding noemen wij de Bijbel. Lees hem. Volg de instructies zorgvuldig op. Dan zult u zeker een gelukkig

gezin hebben, evenals ik een keurig getypt artikel zal hebben als ik de handleiding van de tekstverwerker volg.

Tragisch genoeg volgen miljoenen mensen tegenwoordig Gods handleiding voor huwelijk en gezin helemaal niet op. Miljoenen mislukte huwelijken en verdeelde gezinnen zijn het resultaat!

Er zijn zelfs mensen die beweren dat het met het huwelijk dezelfde kant opgaat als met de dinosaurus: het sterft uit.

Waarom zijn de familiebanden in onze tijd zo los geraakt? De technologische ontwikkeling is in de 20e eeuw verbijsterend snel verlopen. Maar ons huwelijks- en gezinsleven is in even hoog tempo achter-

uitgegaan.

Hier is een reden voor. Hoewel de meeste mensen zich dat niet realiseren, is er een heel reële en invloedrijke Satan hardnekkig aan het proberen Gods opzet te verstoren.

U moet weten dat het huwelijk een symbool is van het toekomstige, geestelijke huwelijk van Christus met zijn Kerk. Deze bruiloft zal spoedig plaatsvinden, bij de wederkomst van Christus (Ef. 5:22-32; Openb. 19:7). Het is dan ook niet verwonderlijk dat Satan er tijd en energie insteekt om het heilige verbond van het huwelijk te bederven en vernietigen.

Satan doet zijn werk heel aardig. Hij heeft zijn eigen handleiding voor het huwelijk, die nergens staat opgetekend. Maar velen hebben deze in-

structies toch opgevolgd: doe alles waar je zin in hebt, probeer alles uit, experimenteer in het wilde weg. Hij heeft er miljoenen van overtuigd dat er geen wetten, waarden of absoluten bestaan.

Zijn manier van leven heeft onze moderne wereld voortgebracht, met zijn ontzaglijke vooruitgang en afgrijselijke kwaad, een samenleving die eropuit lijkt te zijn zich in een enorme paddestoelvormige wolk op te blazen.

Dat laatste zou gebeuren als de eeuwige God niet zou ingrijpen. Maar wij hebben goed nieuws voor u: er zijn veranderingen op komst. God zal Jezus Christus sturen om zijn Koninkrijk op aarde te stichten. De wereld zal Gods weg leren kennen. Het gezinsleven zal geregeld worden volgens Gods onveranderlijke wetten.

Maar wat moeten wij doen tot die tijd gekomen is? Dat komt neer op het toepassen van de beschikbare kennis.

Ondanks alles

De gelukkigste huwelijken aller tijden kunnen nu bestaan. Hoe is dat mogelijk?

Als u bereid bent uw bijbel op te slaan, en de wetten en principes die daarin vermeld staan toe te passen, kan uw huwelijk een levend voorbeeld worden van het huwelijk zoals het zijn zal in het toekomstige Koninkrijk van God op aarde. Daar zal deze rubriek de komende maanden over gaan. Deze is bedoeld om onze lezers deelgenoot te maken van de manier van leven die de gelukkige gezinnen uit onze dromen voortbrengt.

Wij zien ernaaruit deze levenswijze te delen met u, lezers van HET GOEDE NIEUWS. □

„Ik heb niet aan de implicaties gedacht.”

Hoevelen denken dit niet na het nemen van verkeerde beslissingen? Dit mag ons nooit overkomen in verband met het beantwoorden van Gods roeping.

Jerold W. Aust

Hoe zoudt u beginnen, als u uw eigen huis zou moeten bouwen? Zoudt u deskundigen om advies vragen? Zoudt u zoeken naar een betrouwbare aanneemer? Zoudt u de aanzienlijke financiële verantwoordelijkheid zorgvuldig afwegen?

Met andere woorden, zoudt u rekening houden met de consequenties?

Jezus Christus moest, voordat Hij zijn goddelijkheid aflegde, zorgvuldig de gruwelijke consequenties in overweging nemen.

Zijn missie was zelf de zwakheid van een menselijk lichaam, dat hoogst ontvankelijk is voor het overtreden van Gods heilige wet, aan te nemen (Filipp. 2:6-7). Hij moest een volmaakt leven leiden, tegen alle verzoeken in, en vervolgens een gruwelijke dood sterven opdat vergeving van zonden mogelijk zou zijn voor de mensen. Hij moest Gods Kerk stichten en de trouwe volgelingen Gods levenswijze onderwijzen.

Jezus slaagde daar volkomen in. Hij bouwde zijn eigen geestelijke huis, bestaande uit zijn geroepenen, zijn nieuwtestamentische Kerk (Hebr. 3:1-6). Hij werd de belangrijkste hoeksteen in het bouwwerk dat God gebruikt om de weg te

bereiden voor de wereld van morgen.

Jezus wist dat Hij kon falen. Toch was Hij bereid om alles te riskeren terwille van miljarden mensen die zijn inspanningen nog niet op hun waarde schatten.

Timmermansleerlingen

God werkt nu met een kleine groep gekozen dienstknechten — eerstelingen — om het gebouw op het door Jezus gelegde fundament te voltooien (Ef. 2:19-22).

Ware christenen zijn bezig met een groot Werk dat deze wereld letterlijk zal redden en het voor de rest van de mensheid mogelijk zal maken zich te bekeren en geboren te worden in Gods over het universum regerend Gezin.

Misschien roept God u om dat geestelijke gebouw te helpen construeren. Maar evenals Jezus moet u dan ernstig de consequenties overwegen voordat u u verplicht om mee te doen aan Gods Werk van de eindtijd.

Christus weet wat het betekent om de consequenties in te calculeren. U moet, voordat u zich daartoe verplicht — de grootste verplichting die u ooit zult aangaan — hetzelfde doen. Jezus zei: „Want wie van u, die een toren wil bouwen, zet zich niet eerst neder om de kosten te berekenen, of hij het werk zal kunnen volbrengen? Anders zouden, als hij de fundering gemaakt had,

en het werk niet kon voltooien, allen, die het zagen, beginnen hem te bespotten, zeggende: Die man begon te bouwen, maar hij kon het niet voltooien” (Lukas 14:28-30).

Christus adviseert ons God in ons leven voorop te stellen, overal en altijd (vers 26-27). Wij moeten ernaar streven Gods levenswijze van onbaatzuchtige liefde voor anderen, gebaseerd op Gods Tien Geboden, volledig na te leven.

Dat is de consequentie van het beantwoorden van Gods roeping — van het waarlijk christen worden. Niet een op de duizend mensen in onze tijd begrijpt werkelijk wat dat betekent! Als u HET GOEDE NIEUWS leest en het *begrijpt*, dan is het nu wellicht tijd om in actie te komen.

Het vereist een oprecht besef van de noodzaak. Het vereist een op de tweede plaats stellen van alle mogelijke andere activiteiten. Het vereist een opgeven van alle verkeerde gebruiken van deze wereld (Openb. 18:4) en een bereid zijn om alle consequenties te aanvaarden.

De opdracht van Gods Kerk is aan de wereld het goede nieuws te verkondigen van het komende Koninkrijk van God.

Ieder lid is eveneens verantwoordelijk voor het naleven van Gods volmaakte levenswijze van vrede en vreugde als een voorbeeld voor de mensheid als geheel.

Wordt u geroepen?

Christus zal u nooit in de steek laten terwijl u Hem dient door deze speciale roeping te vervullen (Hebr. 13:5-6). Satan zal trachten u te ontmoedigen en af te brengen van het voltooien van het werk, soms via degenen die u lief zijn. Maar u zult de implicaties zorgvuldig overwogen hebben en in staat zijn de taak af te maken — en de vruchten te plukken!

Christus zal het bouwwerk dat Hij in en door u begonnen is, afmaken (Filipp. 1:6). Hij laat niet af. Hij zette zijn eigen eeuwige leven en plaats in Gods Gezin voor u persoonlijk op het spel en won. Daarom kunt ook u winnen.

Maar u moet eerst beginnen.

God wil dat u weet waar Hij op dit moment zijn heilige huis op aarde aan het bouwen is. Waarom niet ons gratis boekje *Waar is de ware Kerk?* aangevraagd? □

De geboorteplaats van Abraham

Abraham kwam uit een stad met een lange culturele traditie, een centrum van grote geleerdheid, wetgeving en bestuur, met handelsbetrekkingen van India tot Egypte.

K.J. Stavrinides

Zij die de Bijbel bestuderen weten dat de patriarch Abraham afkomstig was uit de stad Ur, die zoals wij nu met grote zekerheid weten, in Beneden-Mesopotamië lag.

Wat men zich vaak niet realiseert is dat de ligging van Abrahams geboorteplaats pas in de 20e eeuw ontdekt werd.

Tussen 1922 en 1934 heeft de Britse archeoloog Sir Leonard Woolley *Tell al Muqayyar* uitgegraven, met de bedoeling om de beschaving die onder de heuvel begraven lag bloot te leggen. (De plek was al herhaaldelijk door schatzoekers geplunderd.)

Sir Leonard realiseerde zich al snel dat hij op de plaats van de bijbelse geboorteplaats van de vader van de hebreeuwse natie aan het graven was.

Het resultaat van zijn lange en ingespannen arbeid was dat de geboorteplaats van de bijbelse patriarch van de lijst van plaatsen met onbekende ligging geschrapt kon worden, en voor het eerst in de geschiedenis geplaatst kon worden op de kaart van Sumerië, aan de Perzische Golf.

Sommige critici betwijfelden de juistheid van Sir Leonards conclusie dat het zuidelijke Ur de geboorteplaats van Abraham was. Omdat Genesis 24:4-10 Haran in het noorden

noemt als Abrahams „land” en dat van zijn „maagschap”, gaven zij er de voorkeur aan in het noordwesten de locatie van Ur te zoeken.

De verwijzing naar Haran als Abrahams „land” en dat van zijn „maagschap” is echter geen sterk argument tegen de ontdekking van Sir Leonard Woolley. Welke locatie men ook kiest voor Ur, het is niet meer dan natuurlijk dat Abraham Haran bezoekt, zolang zijn verwanten daar wonen.

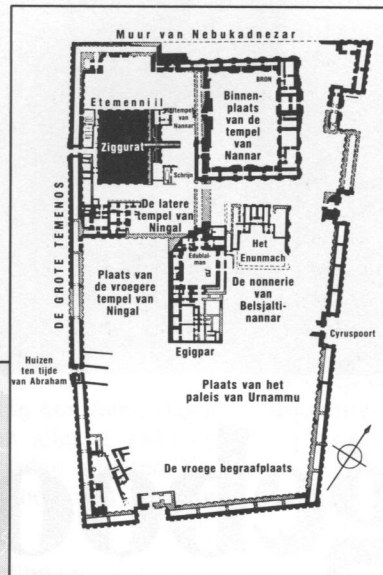
Het pleit voor de zuidelijke locatie dat er bij Sir Leonards opgravingen aanwijzingen gevonden zijn voor een hoogontwikkelde cultuur in het zuidelijke Ur, met wetten die Abrahams gedrag meer in het algemeen en met betrekking tot het erfrecht en de begrafeningsgewoonten volledig kunnen verklaren.

De eerste „archeologen”

De beschavingen rondom de ri-

Mesopotamië is wel „de wieg van de beschaving” genoemd; enkele van de meest invloedrijke culturen bloeiden hier. Rechts: plattegrond van Ur.

seumstukken, die de aandacht van de bezoekers moesten trekken. De „opgravingen” verricht door deze groepen brachten vaak ernstige schade toe aan de waardevolle overblijfselen die duizenden jaren veilig begraven hadden gelegen.

De vroege cultuur van Ur

Het hele door de Tigris en de Eufraat ingesloten gebied, nu bekend onder de griekse naam *Mesopotamië* (land tussen de rivieren), werd pas

Toch vormden zij niet wat wij een beschaafde gemeenschap zouden noemen.

Later brachten de Sumeriërs een meer ontwikkelde cultuur mee naar Ur. Zij waren bedreven in het gebruik van metalen, en bewaard gebleven documenten laten zien dat zij uitmuntten in de schrijfkunst.

De binnendringende Sumerische stammen namen Ur en de omringende gebieden in, herbouwden de stad in baksteen, en trokken rondom de stad een muur op. De archeologische vondsten uit deze periode omvatten onder andere het wiel, terwijl onderzoek van het aardewerk laat zien dat zelfs toen al de pottenbakkersschijf in gebruik was.

Net als hun voorgangers waren de Sumeriërs landbouwers, maar zij handelden ook met andere volkeren, naar het Oosten helemaal tot in de Indusvallei en naar het Westen tot in Egypte.

De belangrijkste ontdekking in Ur was het grote aantal geschriften. De Sumerische taal is de oudstbekende waarvan geschreven teksten bewaard zijn gebleven.

Er is tot nu toe geen overeenkomst aangetoond tussen deze taal en enige andere taal ter wereld. Maar hoe dan ook, de taal is bekend en geïdentificeerd als een van de agglutinerende talen.

De Sumerische taal was een zo bepalende trek van de cultuur in Ur, dat zelfs na het verval van de stad, tegelijk met de opkomst van Babylon, deze taal nog gebruikt werd in brieven en in de kunst.

Dit is vergelijkbaar met de rol van het Latijn in de Europese cultuur. Latijn was zo ingeburgerd in Europa dat literatuur tot in de 16e eeuw alleen in het Latijn werd geschreven, zelfs al gebruikte men de eigen landstaal in het dagelijks leven.

Schrijvers waren in Sumerië vaklieden die veel tijd en moeite in de schrijfkunst hadden geïnvesteerd. Het Sumerische woord voor schrijver (*tupshar*) betekent: „iemand die op tabletten schrijft.”

vier trokken voor het eerst in de 17e eeuw de aandacht van Westerse geleerden. In 1625 bracht de Italiaanse edelman en onderzoeker Pietro della Valle, toen hij terugkwam van een bezoek aan Mesopotamië, tabletten met zich mee die beschreven waren in een onbekende schriftsoort die nog ontcijferd moest worden.

Noch deze eerste onderzoeker, noch de velen die na hem kwamen — uit Denemarken (1761), Frankrijk (1845) en Engeland (1854) — hadden enig begrip van wetenschappelijke opgravingsmethoden. De expedities gedurende deze drie eeuwen waren slechts zoektochten naar mu-

aan het eind van de 19e en het begin van de 20e eeuw een aandachtsveld voor archeologen.

Bij opgravingen in het laaggelegen gedeelte van de stad Ur kwamen vuurstenen werktuigen en een leemhuttencultuur te voorschijn, die Sir Leonard Woolley in het tijdperk voor de zondvloed plaatste.

De werktuigen en hutten wezen op een cultuur die voornamelijk leefde van landbouw en veeteelt. Ook visvangst was een belangrijk onderdeel van het leven (toen lag de stad nog dichter bij de kust dan tegenwoordig). Aangezien het weefgetouw ook al in gebruik was, waren de bewoners niet noodzakelijk gekleed in huiden.

Het stadsplan

Sir Leonard Woolley was in staat een plattegrond samen te stellen van de stad, met daarin de details die bij de opgravingen aan het licht gekomen waren. De stad uit de patriarchale periode had smalle, kromme, niet-geplaveide straatjes. De huizen stonden iets hoger, misschien als een praktische voorzorgsmaatregel tegen overstromingen van de rivier. De tempels en heiligdommen stonden op opvallende plaatsen.

Er was natuurlijk ook een begraafplaats, waar de meeste informatie die wij nu hebben over de Sumerische cultuur gevonden is, en de hele stad was omgeven door muren.

De bouwstijl van de huizen en andere gebouwen is indrukwekkend, gegeven dat zij vierduizend jaar oud is, en gezien de omstandigheden in de woestijn en het totaal ontbreken van natuursteen voor bouwdoeleinden. Het onderste deel van de huizen was opgetrokken uit baksteen, die stevigheid verschafte. Het bovendeel was gebouwd met gewone, ongebakken stenen.

De Sumeriërs waren kunstzinnig genoeg om te beseffen dat de combinatie van twee soorten steen niet mooi was, en verborgen moest worden. De huizen werden daarom gepleisterd en gewit.

De huizen bestonden, buiten alle verwachting, uit twee verdiepingen, en omvatten 13 of 14 kamers, zorgvuldig gerangschikt rond een open binnenplaats. In een hoek van de binnenplaats was de trap naar de bovenverdieping. Op de binnenplaats kwamen verder een keuken, ontvangkamers, vertrekken voor het personeel, een kapel en voorraadkamers uit.

De toestand van de overblijfselen was niet zo slecht als men had kunnen verwachten. Sommige van de ovens, bijvoorbeeld, waren snel hersteld en werden gebruikt om vers brood te bakken voor de archeologen die op het terrein werkzaam waren.

Het vele materiaal dat bij deze opgravingen werd gevonden bracht Sir Leonard tot een stellige uitspraak over de cultuur waarin Abraham het eerste deel van zijn leven doorbracht:

„Wij moeten onze ideeën omtrent de hebreeuwse patriarch drastisch herzien, nu wij weten dat hij het

eerste deel van zijn leven doorbracht in zo'n hoogontwikkelde omgeving; hij was inwoner van een grote stad, en erfgenaam van de tradities van een oude en hecht georganiseerde beschaving. De huizen zelf getuigen van comfort en zelfs van luxe" (*Ur of the Chaldees*, Sir Leonard Woolley, Pelican, 1938, p. 90).

Wetten en bestuur

Als de Sumerische huizen al getuigen van luxe en comfort, de wettelijke en bestuurlijke structuren van Ur stonden ook op zeer hoog peil, zelfs volgens 20e-eeuwse maatstaven. De vele kleitabletten geven ons de volledige tekst van de wetten en informatie over het bestuurlijke systeem.

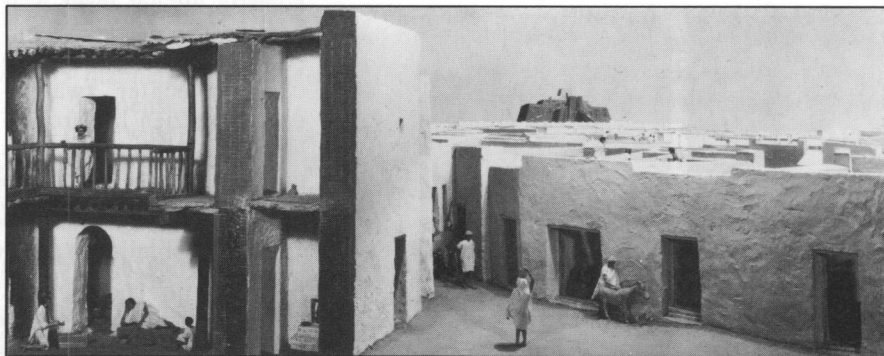
Aan het hoofd van de regering stond de „lugal" of „vorst". Hij was een heerser, geen absoluut machthebber zoals de Europese vorsten, maar ook geen schertsfiguur. Hij was een machtig bestuurder en degene die binnen de samenleving de uiteindelijke beslissing nam over alle

zaken waarvoor een beroep op hem gedaan kon worden. Onder de lugal stond een kabinet van ministers van oorlog, vervoer, landbouw en financiën.

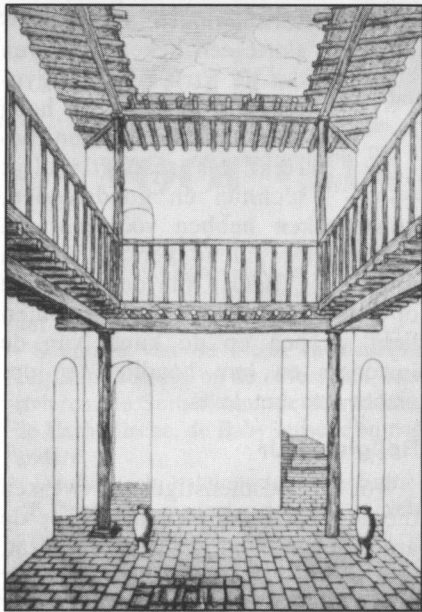
Een uiterst belangrijk onderdeel van de bestuurlijke structuur vormde het werk van de schrijvers. Zij waren zeer gespecialiseerd in het bijhouden van verslagen. Het was hun plicht de kalender bij te houden, de maand af te kondigen bij elke nieuwe maan, en een dertiende maand in te voegen als dit nodig was. Ook moesten zij de stortingen bijhouden die alle burgers in de tempel afdroegen.

De verslagen van de schrijvers tonen aan dat de koning van een stad vaak ook de omringende gebieden onder controle had. Het bestuur was in dergelijke gevallen enigszins gedecentraliseerd. De geleerden die geprobeerd hebben deze verslagen te analyseren menen, dat ondanks het feit dat er van tijd tot tijd tussen de steden oorlog uitbrak, er meestal sprake was van vrede en vooruitgang.

De tijd van de derde dynastie (on-

Model van een straat in Ur van rond 2000 v.Chr. met in de verte de ziggurat. Links een huis uit Abrahams tijd.

geveer de 21e eeuw v.Chr.), wordt als de periode van de grootste bloei van Ur beschouwd, vooral tijdens de regering van Urnammu. Koning Urnammu kwam in opstand tegen Urkhegal van de stad Erech, en maakte van Ur de hoofdstad van een groot rijk. Dat hij aan de macht kwam werd gezien als een speciale benoeming door de god Nannar.

De dynastie van Urnammu werd gevolgd door die van Isin en Larsa; daarna kwam door de opkomst van Babylon een eind aan de Sumerische beschaving.

Ondanks de geweldige resultaten op bestuurlijk terrein was de Sume-

rische cultuur door en door bureaucratisch. Dit kan een natuurlijk gevolg zijn geweest van het gemak waarmee de Sumeriërs alles op schrift vastlegden. Belastingontvangers werden in Ur bijzonder gehaat omdat zij niet nalieten op alles belasting te heffen, maar de zware heffingen deden geen afbreuk aan het effectieve rechtssysteem.

Het rechtssysteem in Ur was gebaseerd op bepaalde wetboeken die bewaard zijn gebleven. Het wetboek van Urnammu is het oudste dat bestaat, nog 300 jaar ouder dan dat van Hammurabi.

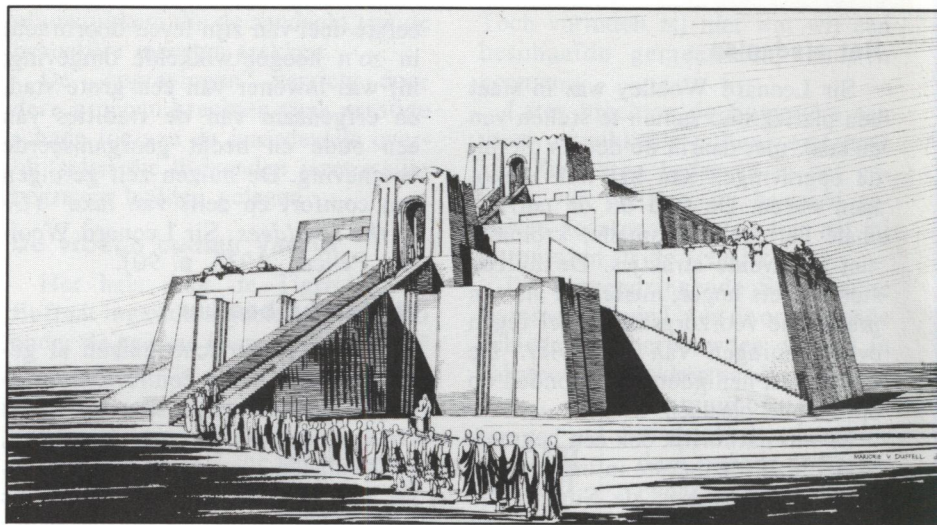
De kunst

De opgravingen op de koninklijke begraafplaats brachten een overvloed aan kleine voorwerpen aan het licht die wijzen op hoogontwikkelde technieken voor het bewerken van goud en het versieren met edelstenen. Zo vond men behalve kralen, oorkingen en spelden, ook dolken, rolzegels, gereedschap, wapens en voorts verscheidene aarden vaten.

De klankkast van een lier, opgegraven door Sir Leonard, met de bebaarde kop van een stier (links). Rechts de hoofdtooi van de adellijke dame Pu-abi.

Een gouden dolk, gevonden in 1926-27, heeft bijvoorbeeld een gouden lemmet, een handvat van lapis lazuli en goudbeslag. Een lier vertoont dezelfde artistieke kwaliteiten: deze is versierd met de kop van een stier in goud, met ogen en baard van lapis lazuli, en decoratieve afbeeldingen langs de rand van de klankkast. De grotere kunstvoorwerpen die op de begraafplaats gevonden werden, hebben niet dezelfde charme als de kleinere voorwerpjes. Ze zijn zelfs tamelijk lelijk. De standbeelden heb-

ben bijvoorbeeld in verhouding tot de rest van het lichaam een veel te groot hoofd, en de ogen zijn te groot in verhouding tot het hoofd.

Dit gebrek aan verhouding heeft nogal de aandacht getrokken, omdat het niet lijkt te passen in de hoogontwikkelde cultuur van Ur, en heeft geleid tot de theorie dat deze kunstvoorwerpen invloeden vertonen afkomstig uit het meer naar het noorden gelegen Semitische Akkad. Deze theorie vertoont echter zwakheden, aangezien het archeologisch niet aantoonbaar is dat de kunst uit Ur op een hoger peil stond dan die uit Akkad.

De religieuze aard van de kunst uit Ur kan wellicht een betere verklaring bieden voor het gebrek aan verhoudingen. Het is tenslotte een bekend gegeven dat de Etrusken en Egyptenaren, die ook een hoog artistiek peil hadden bereikt als respectievelijk technici en goudsmeden, kunstwerken hebben voortgebracht die niet beduidend verschillen van die uit Ur. Begrip van de religieuze opvattingen in Ur kan misschien licht werpen op de kunst van de inwoners en hun houding ten opzichte van het leven.

Religie in Ur

Tot de godsdienstige bouwwerken die de meeste indruk maakten op de archeologen behoren: 1) de ziggurat, een toren van ongeveer 60 meter lang, 45 meter breed en 21 meter

hoog, 2) de tempels en heiligdommen van de verschillende goden, en 3) de koninklijke begraafplaats.

De betekenis van deze vondsten ligt in de conclusie dat de beschaving in Ur beheerst werd door de religie. De vondsten ondersteunen op overtuigende wijze de bijbelse uitspraak dat de voorouders van Abraham verscheidene goden aanbaden (Jozua 24:2).

Het is algemeen aanvaard dat de Sumeriërs die Ur ingenomen hebben, de erediens op „hoge plaatsen” meebrachten. Zij moeten afkomstig zijn geweest uit gebieden waar het mogelijk was voor hun goden woonplaatsen in de bergen in te richten. Mesopotamië kende deze luxe niet, en dit moet de Sumeriërs ertoe gebracht hebben torens te bouwen die als hoge plaatsen konden dienen.

De ziggurat werd „Hemelse Heuvel” of „Berg van God” genoemd, en was een kenmerk van alle Mesopotamische steden. De trappen van de ziggurat leidden naar een heiligdom, dat gediend kan hebben als observatiepost van de sterren. De ziggurat was een imposant bouwwerk alleen al door zijn afmetingen, en had wel iets weg van de Egyptische pyramiden.

De ziggurat in Ur was door Urnammu gebouwd, en stond naast de voornaamste tempel, die aan Sin was gewijd. De vier hoeken wezen naar de vier windstreken, mogelijk als verwijzing naar een grote invloed in de wereld.

Aan de basis van de ziggurat stonden tempels die aan verschillende goden waren gewijd. De voornaamste tempel was tegelijk het koninklijk

gurat van Urnammu (links en onder). De ziggurat is een voorloper van de minaret en de kerktoeren. Hij werd waarschijnlijk ook voor astronomische waarnemingen gebruikt.

paleis; de koning was tenslotte de plaatsvervanger op aarde van het hemelse bestuur. In de tempel bevonden zich ook zijn ministerraad en zijn harem. De harem is door de eeuwen heen blijven bestaan als voorrecht van oosterse koningen en andere machthebbers, de tempels en heiligdommen zijn in alle culturen terug te vinden, en de ziggurat is blijven voortbestaan in minaretten en kerktoeren.

De opgravingen op de koninklijke begraafplaats

De opgraving van de koninklijke begraafplaats heeft de meeste betekenis gehad voor ons begrip van het godsdienstig leven in Ur. Hier volgen enkele citaten uit Sir Leonards eigen beschrijving van deze opgravingen:

„Wij vonden op een ander gedeelte van het terrein vijf naast elkaar liggende lichamen... Onder deze lichamen vonden we een vlechtwerk van matten, en door dit te volgen kwamen we bij een andere groep lichamen... We vonden de aarden wand van de kuil waarin de vrouwelichamen lagen, en konden zien dat op de glooiende rand de lichamen lagen van vijf mannen...

„Bij het volgen van de groeve stuitte we op nog andere beenderen, die ons eerst verrasten omdat ze niet van mensen waren... Voor de strijdswagen lagen de verbrijzelde skeletten van twee ezels, met de lichamen van de rijknechten naast hun kop... Aan de voet van de glooiing lagen zes soldaten, gerangschikt in twee rijen, met naast zich koperen speren en platgedrukte koperen helmen op hun verbrijzelde schedels...

„Tegen de achterwand van de stenen kamer lagen de lichamen van negen vrouwen, die de feestelijke hoofdtooi droegen samengesteld uit kralen van lapis en cornalijn, en versierd met gouden hangers in de vorm van beukebladeren, en grote sikkelvormige oorkingen van goud... de hele ruimte tussen deze lichamen en de wagens was opgevuld met andere doden, zowel mannen als vrouwen” (*ibid.*, pp. 23-51).

Tegenwoordig is het bekend dat het in Ur de gewoonte was om koninklijke personen samen met hun hele hofhouding te begraven, zodat deze hen voortdurend kon bijstaan. De koning was in dit geval vergezeld van 65 mannen, de koningin van in totaal 25 mensen.

De orde waarin de doden gerangschikt lagen rondom de koninklijke figuur en de netheid van hun kleding wees er volgens Sir Leonard op dat zij waarschijnlijk naar het graf moesten lopen (misschien in verdoofde toestand), en daar in deze orde geplaatst werden, voordat de groeve ge-

vuld werd met aarde en boven hun hoofden aangestampt.

De duidelijke verdeling van de koninklijke tomben in verschillende niveaus en verdiepingen laat zien dat de groeve in fasen en met de toepasselijke plechtigheden gevuld werd. Bij deze plechtigheden hoorde op elk niveau een mensenoffer, tot de top was bereikt.

De ontdekkingen laten zien dat het religieuze leven van de bewoners magie, droomuitlegging, astrologie en vruchtbaarheidsriten omvatte. Dit wordt ook gesuggereerd door juwelen in de vorm van korenaren, granaatappels en stieren.

Belangrijke vondsten

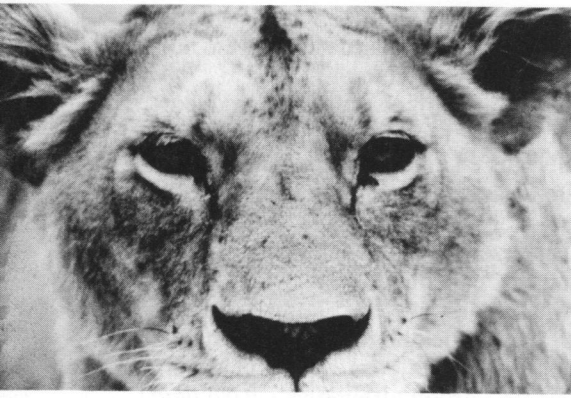
De ontdekkingen die Sir Leonard tussen 1922 en 1934 gedaan heeft vormen een belangrijke mijlpaal voor het onderzoeken van de Bijbel. Ur werd duidelijk op de historische kaart geplaatst, en er kwam meer duidelijkheid over het eerste deel van Abrahams leven.

Abraham blijkt volgens deze ontdekkingen een man te zijn geweest met een verfijnde culturele achtergrond, de erfgenaam van een grote literaire en artistieke traditie en het produkt van een samenleving die wetten en orde en een krachtig bestuur kende.

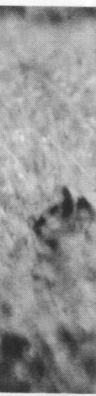
De archeologische ontdekkingen hebben uiteindelijk gezorgd voor inzicht in een culturele achtergrond dat ons meer begrip van de geboorteplaats, het leven en de opdracht van Abraham kan bijbrengen. □

Wat de vondsten in Ur voor ons betekenen

- De Tigris en de Eufraat worden in de eerste hoofdstukken van de Bijbel met name genoemd als ontspringend in de hof van Eden (Gen. 2:14).
- Sommige van de meest invloedrijke culturen bloeiden op de oevers van deze rivieren: de Sumerische, de Assyrische, de Hethietische, de Babylonische en nog andere.
- De culturele nalatenschap van Sumerië heeft de moderne wereld op vele manieren beïnvloed. Een voorbeeld is het zestallig stelsel, waardoor de dag in 24 uur verdeeld wordt, elk uur in 60 minuten, elke minuut in 60 seconden en de cirkel in 360 graden.
- De Mesopotamische cultuur, in het bijzonder de Sumerische, was de eerste die het commerciële banksysteem invoerde, maten en gewichten standaardiseerde, contracten wettelijk regelde en burgerlijke wetten en statuten schriftelijk vastlegde.
- Sommige 20e-eeuwse religieuze gebouwen vinden hun oorsprong in Abrahams stad, zoals de kerktoeren en de minaret. □

Oog in Oog met ANGST!

of- 'Er is een Leeuw op het Softbalveld!'

Wesley B. Webster

„Ik? Bang? Kom nou — Ik heb wel eerder wilde dieren gezien!”

Dat was mijn antwoord toen de internationale leider van een kerkelijk jeugdproject mij vroeg naar Nigeria te gaan om te helpen daar een zomerkamp op te zetten.

Aanvankelijk kende ik geen angst. Ik zou onder vrienden zijn en er scheen geen enkele reden voor angst te zijn. Ik zou zwemles geven — een veilige baan, dacht ik.

Raynard, een vriend van mij, die les zou geven in volleybal en softbal, had ook geen bedenkingen.

Voordat wij de Verenigde Staten verlieten, waarschuwde de projectleider ons voor de gevaren. De muskiet vormde een van de grootste bedreigingen. In Nigeria brengt dit kleine insect malaria over welke jaarlijks enkele duizenden doden voor haar rekening neemt.

Maar dat schrikte ons niet af. Wij zouden een afweermiddel tegen muskieten krijgen en wij waren mannen — dappere mannen.

Door vrienden geplaagd

Voordat wij vertrokken, plaagden onze vrienden ons met de leeuwen en krokodillen die ons zouden verjagen. Maar ik was daar helemaal niet bang voor. Ik wist dat een echte man nooit bang is. Bovendien worden leeuwen en krokodillen doorgaans niet aangetroffen in beschaafde gebieden en ik wist dat Nigeria een beschaafd land is met een bevolking van ongeveer 85 miljoen mensen.

Angst was verre van mij toen wij vertrokken. Er begon zich echter een gevoel van onbehagen diep in mij te vormen toen ik besepte dat wij vertrokken waren zonder een fles muskietenverdrijver. Ik liet mij daardoor echter niet al te zeer uit het veld slaan. Ik wist dat wij dit later nog zouden kunnen kopen.

Toen ontdekte ik dat het kamp in een wildreservaat met leeuwen, krokodillen en andere verscheurende dieren zou worden gehouden. Maar ik was er zeker van dat zij toch nog ver verwijderd zouden zijn van waar wij verbleven en dat wij goed beschermd zouden zijn. Ik wilde mij

niet bang laten maken. Diep in mij echter begon de angst te groeien.

Toen ik in het wildreservaat aankwam, ontdekte ik onmiddellijk dat het terrein ons weinig bescherming bood. Wilde bavianen, in de wilde dierenparken in de V.S. als gevaarlijk aangemerkt, zwierven vrij rond buiten de hut waar ik moest slapen. Ik was er zeker van dat zij naar binnen zouden komen als ik de deur niet op slot hield.

De angst diep in mij bleef groeien naarmate alle verwachtingen van fysieke veiligheid en bescherming stuk voor stuk de bodem werden ingeslagen.

Op dat punt gekomen begonnen Raynard en ik te zoeken naar terreinen waar wij konden lesgeven. Op zoek naar een softbalveld vonden wij een klein museum waar een vondst van beenderen van wilde dieren uit dit wildreservaat werd tentoongesteld.

Wij zagen het enorme kaakbeen van een wilde olifant. Wij zagen de botten van een krokodil en de kaken van de koning van de jungle, de leeuw.

Maar 20 mensen

Het bordje onder de leeuw vergeleek de bedreiging die hij vormt voor het menselijk leven met die welke wordt gevormd door de muskiet. Leeuwen doden slechts 20 mensen per jaar, maar de muskieten nemen enkele duizenden sterfgevallen voor hun rekening.

„Slechts 20 mensen”, zei ik schertsend. „Een is mij al te veel — vooral als ik het ben.”

De mogelijkheid dat ik de hoofdgang zou kunnen vormen van een leeuwemaaltijd maakte mij enigszins nerveus. En het besef dat wij geen muskietenverdrijver hadden maakte mij nog nerveuzer.

Afrika, het thuisland van de verscheurende dieren op aarde, leek mij eens even ver van mij verwijderd als de maan. Maar nu was het feit dat deze dieren mij konden doden niet langer een vage droom. Het was reëel.

Wij verlieten dat kleine museum op zoek naar een veld dat wij voor softbal konden gebruiken. In het voorbijgaan vroegen wij aan enkele Nigerianen of zij zo'n veld wisten. Ofschon zij niet het flauwste idee hadden wat een softbal was, stuurden zij ons toch naar een veld.

Wij liepen langs een smerige weg en passeerden onderweg verschillende strohutten. Dit is net als in de film, dacht ik bij mijzelf.

Tenslotte kwamen wij bij een veld. Het gras was dicht en reikte tot onze knieën. Het was beslist geen veld om softbal op te spelen zonder eerst een krachtige grasmaaier te gebruiken.

Terwijl wij door dit veld liepen, keek ik op en zag ik een hert op ongeveer 90 meter afstand. Het at gras. „Hé, daar loopt een hert”, zei ik, in de richting van het hert wijzend.

„Ja, dat is een hert”, antwoordde Raynard.

Oog in oog met angst

Plotseling keek het hert naar mij op. Het keek mij recht in het gezicht. Ik begon mij af te vragen of het wel een hert was en binnen enkele tienden van een seconde was het geen vraag meer.

„Nee, dat is een leeuw!” gilte ik, terwijl ik het op een lopen zette.

De angst kreeg nu de overhand en mijn benen reagerden daar ijverig op.

Maar Raynard rende niet. Hij wist dat het een hert was. Het was niet in een leeuw veranderd enkel en alleen omdat het naar mij keek.

Ik was nog niet ver weggerend of ik besepte dat het werkelijk een hert was en geen leeuw. Maar ik besepte ook dat ik bang was. Al was het maar even, er was sprake geweest van angst.

Was deze angst verkeerd? Verwacht God dat wij niet bang zijn, wanneer wij oog in oog staan met gevaar? Worden echte mannen weleens bang?

Ik moest inzien dat angst een natuurlijke reactie is wanneer men met een leeuw wordt geconfronteerd. Als het een leeuw geweest was, zou het dan niet vanzelfsprekend geweest zijn op de loop te gaan?

Tenslotte was ik afhankelijk van Gods bescherming, maar God helpt alleen degenen die hun aandeel leveren.

Veel zogenaamd dappere mensen zijn ten dode opgeschreven. Op gelijke wijze worden veel mensen die belijden op God te vertrouwen gedood omdat zij dwaze dingen doen — en verzuimen hun aandeel te leveren.

Hebt u ooit opgemerkt dat u over extra energie beschikt, wanneer u plot-

seling door een gevaar wordt opgeschrikt? God ontwierp ons lichaam met een extra energievoorziening voor nood-situaties opdat wij onze bijdrage kunnen leveren.

Bij angst worden verhoogde concentraties Adrenaline in het bloed gebracht om het lichaam tot de benodigde activiteit in staat te stellen.

Enige angst hebben wanneer men geconfronteerd wordt met gevaar kan dus nuttig zijn. Het is echter veel beter om in eerste instantie gevaren te vermijden. Een gepaste angst voor gevaren die men voorziet helpt ons gevaar te vermijden.

Een verblijf in de gevangenis, als straf voor stelen, is een gevaar dat wij zouden kunnen voorkomen als wij een gepaste angst hadden voor de gevangenis en de wetten die ons daarin brengen als wij ze schenden.

Scared Straight

Een populair project, opgezet om tieners te helpen uit de gevangenis te blijven, heet *Scared Straight*. Het geeft tieners in de V.S. de gelegenheid om een dag in de gevangenis door te brengen en te zien hoe verschrikkelijk het daar werkelijk is. De initiatiefnemers van het project hoopten de gedachte aan een verblijf in de gevangenis zo beangstigend en weerzinwekkend te maken dat geen tiener meer in de verleiding zou komen om te stelen.

Angst hebben om te stelen is goed. Het is een juist respect voor de wetten, die, wanneer ze worden geschonden, pijnlijke straffen met zich meebrengen. Deze wetten komen uiteindelijk van de wetten van God. En de vrees (een juist respect vermengd met ontzag) voor God is een vrees die wij allen nodig hebben (Pred. 12:13).

Aan de andere kant behoeven wij niet vreesachtig te zijn. Wij behoren God te vrezen en niet de mens. In Openbaring 21:8 laat God zien dat de lafhartigen zijn Koninkrijk niet zullen beërven.

Mannen moeten dapper zijn. Wij moeten moed hebben en wij moeten vertrouwen hebben in Gods bescherming. Maar wij moeten ook de juiste angst kennen. Die angst zal ons extra energie geven om aan plotselinge gevaren te ontkomen. Zij zal ons ook helpen om de noodzakelijke voorzorgsmaatregelen te nemen om voorziene gevaren te vermijden. □

